





h. 110, 14.

II

Yb
4557

ORATIO

INAUGVRALIS

PRIMA

IN

GYMNASIO

CVRIANO

A

PRIMO GYMNASIARCHA MIOHANNE STREITBERGERO

ANNO cō lxxlviii.

HABITA

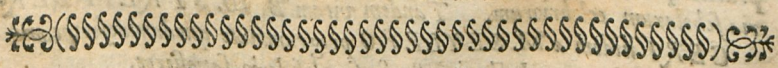
ET TANDEM

cō lcccxvii.

EX VOLVNTATE

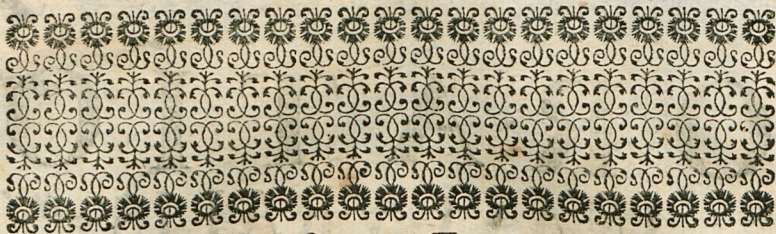
INSPECTORIS ET PATRONI

TYPIS VVLGATA.



LITTERIS MINZELIANIS.





I. S. T.

DUm uniuersus, qui puriorem sectatur religionem, Christianorum caeterus hoc imprimis anno memor est **B. MARTINI LVTHERI**, qui locutus est ipsi uerbum **DEI**: Curia, inno uniuersus Marggrauatus, cuius illa pars est, non istius Megalandri solum, sed etiam **B. IOHANNIS STREITBERGERI** memoriam recolere potest, qui sexto post die, quam **LVTHERVS** reformationis opus faustissime auspicatus erat, felicissimo partu editus fuit, primus postea ecclesiarum in superiori Marggrauatu Brandenburgico Generalis Superadrendens. Gymnasium praecipue Curianum manes huius uiri se numquam satis venerari posse opinatur: quod tantum illi, quantum uix alii debet. Cum igitur benigniore quodam fato Orationem, quam inibi primam habuit, **MSC.** adhuc possideat, reliquis quae in usum posteritatis adseruari alias consueuerunt, tantum non omnibus, incertum quorum incuria, dilaceratis et deperditis: noluit committere, ut et haec eadem uideat pericula, sed eam typis mandari curauit. Additus huic Orationi Doctorum, qui Gymnasio praefuerunt, ordo, studio **M. IO. IOSEPHI SEYLERI** primum concinnatus, ab illius uero in regendo Gymnasio successore auctus, ulterius continuatus et aliquibus in locis emendatus, ex Oratione praesertim **THOMAE BLEBELII** eiusdem Gymnasti Rectoris, quae adiuncta est eius progymnasmatibus rhetoricae artis, praeter quam nulla exstat alia, prout patet **Cl. LUDOVICI** in historia scholarum celebriorum. Tandem uita **B. IO. STREITBERGERI** in idem a **M. SEYLERO** programmate quodam descriptam huc, ut Lectoris iusto forsitan desiderio satisfaceres, transferre placuit.

ORA-

ORATIO RECITATA
A MAGISTRO
IOANNE STREITBERGERO

CURIAE VARISCORVM,
CVM MANDARETVR ILLI
EIVS LOCI

GVBERNATIO SCHOLASTICA

ANNO 1548. 18. MARTII. *

A

Reuer-

* *Adferre hic conducit, quae habet M. THOMAS BLEBELIVS in dedi-
catione libelli sui de SPHAERA: Data ex phrontisterio nostro, Curiae
Variscorum ad ripam Salae fluminis Anno Christi M. D. LXXVI. De-
cimo septimo Calend. Aprilis, quo die ante 28. annos Reuerendus et
Clarissimus vir, Dominus Doctor IOANNES STREITBER-
GERVS, et socieri et parentis nomine mihi carissimus, in hac pa-
tria sua vrbe, amplissimi Senatus sumptibus, hoc nouum Gymnasti-
um nostrum, magno conatu, immensis vigiliis et laboribus, DEO
succellus gubernante primus aperuit, legibus confirmauit, optimam
rationem instituendae iuuentutis in caelestis doctrinae, artium et lin-
guarum principiis introduxit, classium, operarum et exercitiorum,
atque collegarum ordinem et numerum (quo adhuc vtimur) auxit,
fideliter instituit, et totos annos 19. feliciter rexit, donec fatali vi-
cissitudine recurrente, eo ipso die An. 67. insigni beneuolentia et
clementissima voluntate Illustrissimi Principis nostri Domini, Domi-
ni GEORGII FRIDERICI, Marchionis Brandenburgici, Eccle-
siae Christi NVTRITII vere liberalis et munifici, ad summum gu-
bernationis ecclesiasticae fastigium euectus, Provincialis Superat-
tens Ecclesiarum et Scholarum in Superiori Marchionatu Branden-
burgico et Consistorii Culmbacensis praefes designatus, vtriusque
muneris administrationem, Scholasticam et Ecclesiasticam (quam
hic cum magna industriae et felicitatis laude simul tenuit) succes-
sibus peritissimis, publica autoritate commendauit et tradidit. *Et
in alia editione: Data - - fluminis, Anno Christi M. D. LXXXIIX.
decimo septimo Calend. Aprilis, quo die ante 40. annos Reueren-
dus etc. Quibus e verbis colligo vel Orationem hanc tertio demum die,
postquam Gymnasium STREITBERGERVS aperuerat, legibus confir-
mauerat etc. habitam esse, vel eum, qui STREITBERGERI Orationem
descripsit pro 16. ex errore 18. Martii posuisse.**



Ruerfus in patriam hoc tempore post annum sextum decimum, multis eam publice, et privatim praeclaris aedificiis, multisque vitae commodis, copiis, opibus et facultatibus eximie ornata et auctam conspicio, ac sane omnia augustiora nunc multo et clariora apparent, quam olim.

Quapropter magna mei delectatione hanc felicitatem carissimae patriae subinde gratulari soleo, et ardentibus votis opto, ut haec commoda et propria sint patriae urbi, et diuturna, imo etiam perpetua ac nunquam desitura. Etsi autem multa sunt ornamenta Ciuitatum et Rerumpubl. longe praestantiora, quam sunt aedificia, munitiones et huiusmodi alia, quae primum in oculos incurrunt: tamen haec ipsa quoque declarant, ciues non sine industria aut dexteritate et negotia sua exercere et communia officia praestare. Deinde etiam laudabile studium ac singularem curam et sedulitatem magistratuum in muneribus publicis obeundis manifeste probant. Sunt enim ista non obscura signa, quod et virtutem et iustitiam colant, et legibus conseruatricibus rerump. studiose obtemperent, si qui talia rerump. suarum incrementa consequantur. Hoc me initio huius orationis amor ille meus erga patriam dicere cogit, non enim possum oculos aut mentem ab hac cogitatione abducere. Et haec animi propensio consilium meum in dicendo non mediocriter impedit. Cum enim mihi neccesitatem dicendi imponeret honestissima consuetudo et huius officii ratio, quod mihi iam mandatur: decreueram breuiter pro mea imbecillitate dicere de hoc praeclaro instituto scholastico, et de *Gymnasio in patria urbe recens extructo*, ut sit sedes et hospitium cum honestarum artium, tum doctrinae, pietatis, et quod haec patria nostra non postremas ferat in producendis bonis ingeniis, quorum equidem semper feracissima fuit. Sed consideratio illa commodorum patriae, quae, ut dixi, et oculos quasi noua aliqua luce suborta perstringunt, et mentem continuo verberant, me in istius

istius rei cogitatione detinet. Principio igitur, vt animo meo morem geram, vehementer vos oro, vt veniam detis dicenti de causis commodorum ipsorum, et felicitarum. Scio vobis illas non esse ignotas, sed saepe rerum etiam notarum commemoratio non est ingrata aut iniucunda. Postea et de ludi literarii instituto, et de nostris ciuibus, qui doctrina et virtute excelluerunt, aliquid dicam, iis saltem, qui patrum memoria et nostra aetate vixerunt, aut videntur.

Cum igitur in conspectu sint patriae augmenta non mediocria, de iis cogitans simul animo complector omnium rerum. historias, durationem, fortunas, fata et mutationes, ac certo statuo, eas diuinitus regi et conseruari, atque vt non exiterunt casu, ita nec crescere aut augeri, nec inclinari aut rueri casu. Nam cum *DEVS* sit aeterna mens, omnipotens, iusta, benefica, verax et casta: requirit ab omnibus, qui praesunt politis, vt externam disciplinam acriter tueantur. Ideoque poenis adfici vult contumaces, qui leges et ordinem contemnunt, aut labefactant. Cessantibus autem magistratibus, *DEVS* ipse pro sua iustitia atrocibus et insignibus poenis punit iniustos, et conturbantes ordinem politicum, quales sunt non tantum fures, incesti et polluti libidinibus, raptores, homicidae, vsurarii, et qui imbecilliores opprimunt, sed etiam Epicurei, Academici, Cyclopes, Centauri, quorum mentes vagantur incertae de *DEO*, et dubitantes de prouidentia, quique omnem cultum diuinitatis, totam religionem ac pietatem tanquam aniles fabulas et mera deliramenta execrantur ac derident, quorum summa sapientia est, accomodare ac flectere Religionem ad stabilendas opes suas, et potentiam ac beluinas voluptates explendas. Amantes autem disciplinae, virtutum et rerum honestarum, et quibus pietas, vera inuocatio et studium religionis cordi est, *DEVS* immensis praemis donat. His enim pacem largitur, vt pie educari et institui iuuentus possit, eorum actiones priuatas et publicas fortunat, non deest successus, non euentus, non exitus felix consiliis ipsorum, quod innume-

rae promissiones diuina voce ostensae et editae confirmant, quae honestis et piis mentibus omnia salutaria pollicentur. Plane itaque mihi persuadeo iis de causis charissimam patriam hisce annis proximis ornatorem et auctiorem factam esse. Nam omnes historiae testantur, eas vrbes, quae nimium dissolutae vixerunt, laxantes fraena cupiditatibus, propter corruptos mores et neglectam disciplinam grauius adfectas ac tandem etiam deletas esse. Imo omnium imperiorum et rerum publicarum mutationes et interitus inde orti sunt et orientur, quod sceleribus cumulatis vitia ita crescunt et augentur, vt neque finem neque modum videas. Impius et crudelis princeps *ASTYAGES* furoribus suis et faeuitia causam dedit, vt *CYRO* regnum traderetur. Luxus et nimiae cupiditates diuitiarum videntur causae fuisse, quare ad Graecos Monarchia sit translata: ac diuinitus excitatus est *ALEXANDER M.* vt fastum et mollitiem gentis Persicae puniret; tametsi propter easdem causas ipse quoque perierit. Graecorum potentia concidit postea plane iisdem de causis. Cum enim in ciuitatibus luxu perditis intestinae principum dissensiones grassarentur: tamdiu ciuili sanguine fuso, quasi in viscera sua ferrum strinxerunt, donec libertatem suam amisere, et in potestatem aliorum deuenerunt: quemadmodum iam eodem fato nobilissima omnium nationum, regina terrarum, Germania propter luxum perit. Vagae libidines et oppressiones imbecillorum semper fuerunt principia mutationum in politia Romana. Nonne Reges propter vim *LVCRETIAE* adlatam, aliaque similia crudeliter et superbe facta exacti sunt? Nonne decemvirorum potestas sublata, et consuetudo consulum creandorum rursus in vrbes inducta est propter vagas libidines compescendas: cum *APPIVS* ingenuam virginem ad stuprum rapere conaretur, et puella in foro a patre ipso interficeretur, ne impurus homo ea ad libidinem suam abuteretur? Ita semper atrocibus poenis *DEVS* libidines puniuit. Plerumque enim in magnis politis magna est licentia et impunitas, ac ingentia scelera perpetrantur, quae ingentes etiam calamitates secum

secum trahunt. Cum voluptatibus et luxuriae mediocres diuitiae non sufficiant, instituuntur aucupia colligendae pecuniae et cumularum opum: immanes ergo et enormes vsurae exercentur, quae tota regna exhauriunt et absorbent. Sub *IULII CAESARIS* tempora in infinitum excreuerant vsurae, quas cum *CICERO* ad centesimas redegit, quae centum mensibus fortem aequant, iratos habuit ditissimos quosque: nolebant enim modum aut metam statui suis cupiditatibus. *BRVTI* procurator senatum Salonae oppidi propter vsuras non numeratas in carcerem conclusit, et quosdam fame necauit. Diuino ergo consilio *C. IULIUM CAESAREM* excitatum esse credo, vt foeneratores, qui totum orbem terrarum vsuris opprefferant, coerceret. Ideoque *POMPEIO* victoria contingere non potuit, quia ad stabiliendas vsuras, iniurias et scelera potentiorum bellum gerebat. *IULIO* autem *DEVS* adfuit, vt vinceret et rempublicam ordinaret. Ac feliciter coepta est restauratio legum, et emendatio politiae Romanae, sed per istos Centauros impedita est, qui in principio eius emendationis contra ius et omnem aequitatem optimum principem misere trucidarunt, sub praetextu libertatis recuperandae, quam labefactasse eum criminabantur. Secuta sunt deinde miserrima tempora imperii Romani, cum *NERONES*, *CALIGVLAE*, *HELIOGABALI*, monstrari et immania portenta, quam homines, rerum potirentur. Magis enim magisque disciplina laxata est, donec imperium collapsum barbarorum incursionibus prorsus concisum et deletum est, vt nunc nomen tantum, seu vmbra potius veteris imperii restet, quam imperium ipsum. Haec etiam omnia ideo commemoro, vt videamus, cur interdum puniantur vrbes et politiae, aut cur sint felices et fortunatae. Haec exempla iuuentus intueri debet, et se adfuefacere ad moderationem et disciplinam, non tantum vt vita sit tranquillior, sed quia *DEVS* seuerè mandauit, colendam esse disciplinam, neque differt poenas, quibus contumaces afficiuntur. Verum vna adhuc reliqua est omnium grauisissima et verissima causa, propter quam omnia regna, im-

peria, politiae, vrbes et resp. atrocibus poenis et maximis calamitatibus concutiuntur et delentur, quam praecipue cogitare debetis, cum de ruinis et concussionibus rerum cogitatis. Ea est ignorantio *DEI* et idololatria, quae summa contumelia et blasphemia *DEVM* afficit. Nam quantis furoribus, quot deliriis, quot foeditatibus plena fuit ethnicorum religio? quanta fuit coecitas? quanta caligo? Nec fuerunt multo saniores pontificum errores, aliquot saeculis retro in Ecclesiam inuecti, qui prophanationem coenae Domini in missarum pompis, inuocationes Sanctorum, nundinationem et quaeustum in venis delictorum ita confirmarant, vt summa et caput pietatis in his situm esse putaretur. Taceo reliquas nugas et praestigias, quae adeo sunt stultae, pueriles et impiae, vt sine luce Euangelii tantum humanae rationis acie falsae esse deprehendi possent. Corrupta autem et viciata coelesti doctrina, necesse est sequi talia deliria. Dementat enim diabolus hominum animos, vt amplectantur absurdissimas opiniones, et placentia rationi, etsi ex diametro cum verbo *DEI* pugnent. Quae autem ratio *DEO* placere iudicat, ea plerumque sunt falsissima, et doctrinae de *DEO* maxime contraria. Quare hoc magistratus omniumque gubernatorum praecipuum et peculiare munus est, vt curent veram doctrinam de *DEO* in suis politis proponi populo, et iuuentuti, ac operam dent, vt quam purissimam conseruetur atque ad posteros transmittatur. Est enim magistratus vtriusque tabulae legis diuinae custos, ne quis putet externae tantum disciplinae et honestatis tuendae curam magistratui esse commissam. Hoc enim fundamentum iacto, id est, verae doctrinae professione constituta, facile est reliquis incommodis mederi. Cum autem iuuentus sit plantarium quoddam seu seminarium Ecclesiae et reipublicae: fons et origo est omnis honestatis, virtutis, pietatis et salutis, eam a teneris recte formari et institui. Scius poetae dictum, qui inquit: *adeo in teneris consuescere multum est*, et experientia ipsa testatur, quae primis annis non efficiuntur, ad ea sero adultos contendere, non enim facile loro assuescit canis vireulus. Sic ergo

ergo semina disciplinae mentibus paruulorum instillantur, et animi ad honestatem, eruditionem et humanitatis officia educatione liberali pertrahuntur. Quis non videt, eam rempublicam, in qua haec fiunt, tranquillam, pacatam, felicem, florentem et beatam futuram, quae aucta et ornata in immensum, alius exemplo sit, qua ratione politicae ampliari, prouehi et dilatari debeant? Et haec sola et vnica est sapientia, qua rebuspublicis vere consuli potest: tametsi nemo fere in ea re quicquam momenti esse credat. Paucissimi enim sunt, qui de hac re iudicare queunt, quia magnitudinem rei non intelligunt. In hac iudiciorum peruerfitate et deprauatione, ac tam corrupto saeculo mirum est, vnam aliquam ciuitatem, aut prorsus vnum aliquem adhuc hominem inueniri, cui negotium pietatis et res literaria curae sit. Splendidissimum hoc exoriens artium honestarum et religionis lumen ita iam passim obfuscatur, ac densissima caligine tenebrisque obducitur propter immanissimum contemptum eorum, qui a literis prorsus alieni atque remoti sunt, vt nisi *DEVS* ipse profligatis studiis opem ferat, paulo post plus quam Scythica barbaries secutura esse videatur. Imo hodie apud plerosque maiore in pretio est, qui veteres calceos refuit, aut cuiuscunque conditionis homo, quam vir quispiam eruditione et pietate praestans. Haec obiter vt affectui et amori meo erga patriam indulgerem, recensui, quae, vt puto, pro vestro candore aequo et benigno animo audiistis.

Nunc vero de hoc honestissimo instituto et *gymnasio recens extracto* verba faciam. Cum itaque tanta sit negligentia et ignauia omnium fere ordinum in iuuanda adolescentiae institutione: quis non summa laude et praedicatione dignam esse iudicet eximiam hanc liberalitatem et beneficentiam *ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS ET DOMINI, DOMINI ALBERTI, MARCHIONIS*, sub cuius praesidio et gubernatione *DEVS* has terras posuit, qui hoc monasterium reipublicae patriae vrbis honestissimo consilio benigne donauit, vt in verum vsum conferretur, hoc est, vt in eo iuuentus pie et erudite

dite institueretur, ne desint olim, qui salutarem doctrinam Ecclesis proponant et honestis consiliis rempublicam gubernent? Vetere enim instituto, nondum deprauata religione, collegia monachorum scholae erant, in quibus docebantur adolescentes, nec detinebantur in iis, tanquam in perpetuis carceribus, aut vinculis, neque enim adhuc stulta vota, superstitionis Monasticae stabilimenta, in vsu erant. Cum ergo in omnibus honestis disciplinis, ac praecipue in religionis doctrina vere et recte instituti erant; cum dimittebantur in scholas et ecclesias ad docendam iuuentutem et populum. Alebantur enim docti professores in collegiis, qui omnis generis disciplinas pueris proponere vtiliter possent. Et in hunc finem extructa sunt tot monasteria et Collegia Canonorum a sapientissimis Imperatoribus et Principibus, vt prima aetas recte instituta, quae didicisset, apud alios propagaret. Postea accidit ignauia docentium et negligentia gubernatorum, vt scholastica exercitia collaberentur et fucus quidam rituum, quo rudioribus praestigiae offunderentur, praetextu religionis retineretur. EX vtilissimis igitur scholis saginae quaedam otiosorum hominum factae sunt, qui illo vitae genere nihil aliud consecuti sunt, quam quod sibi ipsis perpetuos cruciatus in mentibus et conscientia, aliis vero offensiones animorum, et dubitationes, et infinitos errores pepererunt. Ita degenerare solent optima instituta, ita peruerti et depruari, vt merito exclamet poëta: *Sic omnia factis in peius ruere et retro sublapsa referri.* Sed non institui querelam de hac misera conditione studiorum pietatis et literarum, quae in otio Monachorum prorsus conciderunt et misere ecclesiam afflixerunt: hoc potius patriae vrbi gratulandum esse censeo, quod tanta felicitate et tanto consensu restitui in ea literarum studia videamus. Singulari itaque laude digni sunt, ornatissimi viri, Consules et Senatores, quod tantis impensis et sumptibus laboribus et curis, tam splendidum et eximium domicilium Musis vbique exulantibus constituerunt. Dixi initio orationis meae, me non sine summa animi mei delectatione intueri egregia ornamenta et decora, quae
his

his annis proximis patriae accesserunt, vt sunt aedificia publica, statuta, ordines, leges et alia: sed huius Gymnasii constructio omnia illa longissime superat et excellit. Vtinam hic prudentissimum ordinem senatorum pro dignitate laudare et celebrare possem, propter hanc in studia literarum et pietatis promptissimam curam et propensissimam voluntatem. Sed ingenue fateor imbecillitatem meam. Partim enim ruditate et infantia mea impedior, partim etiam ingens laetitia et affectus obstat, quo minus eloqui possum, quae et sentio et cogito de hoc instituto. Fuerunt veterum multa ambitiosa monumenta, vt pyramides Aegyptiae, colossus Rhodius, cuius ruderam nongentis camelis Soldanus Alexandriam vexit; item theatra romana, porticus, basilicae, statuae, signa, columnae, quae diuitias et gloriam eorum, a quibus condita erant, testabantur: sed inane spectaculum considerantibus praebant, neque quicquam erat in illis insanis substructionibus, vt cum Cicerone loquar, quod sapientem spectatorem magnopere moueret. Sed huius Gymnasii nostri constitutio tantum illas inanes moles omnes a veteribus excitas excedit, quantum vtilia inuilibus, et sancta profanis praestant. Dignissimi ergo sunt immortalis laude et *LIBERALISSIMVS PRINCEPS*, et Senatus, quod studia salutaria excitari cupiunt in his partibus. Et procul dubio non defuturi sunt apud posteros, qui hoc praeclarum studium vtrorumque literis commendabunt. Ignoscat *ILLVSTRISSIMVS PRINCEPS*, quod laudes honestissimi ordinis senatorii cum ipsius laudibus aequem et coniungam. Certant enim aliquo modo *PRINCIPIS* liberalitas et huius ordinis studium et diligentia in prouehendis literis. Nam vtrumque magnum est, hos quidem tam sapienter cogitasse de iuuandis studiis, *PRINCIPEM* vero consilia eorum probasse. Rursus *PRINCIPES* dignum est, tam benigne contulisse et donasse petentibus, quod a liberalitate eius postulabatur. Id vero multo maximum est hoc corruptissimo, addo etiam miserrimo et calamitosissimo tempore, in tanta iudiciorum et opinionum absurditate reperiri aliquos,

B

qui honorem aliquem literis habendum esse censeant, quemadmodum supra etiam dicere coeperam. Satis esset non negligere studia humanitatis et artium, et ad necessitatem colere propositis praemiis docentibus et discipulis. Sed quorū quisque est, vel ex gubernatoribus, vel privatis hominibus, qui de suo ad ea conferuanda aliquid conferret? Vere ergo magnum et praeclarum est, patriam urbem non tantum v̄sitato modo rei literariae manum admouere, sed etiam ornare velle, et decus illis atque honorem conciliare. Nihil aequè inimicum honestis rebus ac contagium, et corruptio. Exemplo enim aliorum citius moruentur homines ad omittenda honesta et laudata opera, quam imitanda. Citius in familia seruorum improbitatem sequuntur liberi, quam parentum honestorum virtutem. Cum igitur totus orbis terrarum odio et contemptu literarum ardeat; manifestum est, praeclarissimam rem esse et miraculi seu prodigii similem, quod a contagio et deprauatione odii huius et contemptus vllus sit adhuc locus seu angulus immunis et intactus. Deinde hoc quoque longe praestantissimum est, tali tempore, quo vix aliud fuit vnquam tumultibus, perturbationibus, mutationibus et ruinis rerum publicarum infestius, non deterreri patriam a fovendis et complectendis studiis. Bellorum tumultibus et metu armorum nulla iam respublica ac ne quidem priuata fere domus vacat. Dissensiones tantae sunt, vt ne spes quidem appareat tanti mali sedandi. Ac si recta rem reputare via volumus, nullum fuit vnquam tempus turbulentum magis ac periculosius. In his fluctibus et tempestatibus, tam forti esse animo et constanti, nec tantum conferuandae posteritatis, sed ornandae etiam consilia agitare, non postrema virtus est. Perge itaque, o patria vrbs, perge bonis auibus, CHRISTO, DEI aeterni patris filio, duce et auspice, literarum studia fouere et prouehere, perge coelestis doctrinae semina conferuare. Aderit tibi, quem inuoco, DEI filius, et gubernabit hoc inceptum et fortunabit, vt non tantum posteritati sit occasio fruendae et commendandae huius felicitatis; sed quoque gloria inde celebrabitur, nec deerunt, qui
in

in omnem aeternitatem in *DEI* conspectu, in illa beata et immortalis vita inter praestantissimos et sanctissimos viros, in consuetudine perpetua augusti illius et diuini coetus Prophetarum, Apostolorum, Doctorumque omnium aetatum haec beneficia recensent, quae in pulcherrima artium studia collata sunt, et enumerabunt commoditates, quae ex hoc instituto ad ecclesiae gloriam prouenerunt.

Inuitat me et accendit patriae amor, ut diutius in his commemorandis immorer: Sed propero ad eam partem, quae adhuc nobis explicanda incumbit, quam supra breuiter attigi, de ciuibus nostris, qui in literis versati nostra et patrum memoria doctrinam singularem sibi compararunt, et vtiliter postea reipublicae, scholis et ecclesiis seruiuerunt, et hodie adhuc seruiunt, quorum non poenitendus est numerus et maior sane, quam pro mediocritate urbis nostrae. Rursus ergo mihi in mentem venit, non dubium esse, quin hoc institutum instaurandae scholae *DEO* gratum sit, cum et ad gloriam eius et celebrationem praecipue faciat, deinde ingentes vtilitates hominibus pariat. Et hic verum esse apparet, quod saepe dicitur in Apostolicis et Propheti-
cis scriptis, *DEVM* eligere infirma mundi, et potentiam suam imbecillitate perficere, et ex ore infantum et lactentium parare sibi laudem. Ex mediocribus urbibus, interdum etiam paruis oppidulis, solet sibi *DEVS* colligere magnum coetum eorum, qui politis et ecclesiis praeesse possunt, erigit enim e puluere et stercore, inopes, et cum principibus eos collocat. Magnae autem urbes pauciores habent eruditione praestantes viros, quod saepe admiratus sum. Quippe hoc Philosophi istius huc quadrat, qui cum interrogaretur, quid *DEVS* ageret, respondebat, eum extollere abiecta et humilia, sublimia autem deprimere. Scitis etiam *CHRISTVM* ipsum *DEI* filium hoc sermone usum et eundem a Petro Apostolo repetitum esse. Maior ergo laus est minorum ciuitatum, excellere viris doctis, quam maiorum, quae tantum potentia et diuitiis nituntur. Haec nimirum *DEI* consilio fiunt, qui non in Monarchiis sedem ecclesiae suae col-

locavit ab initio, sed in Iudaea, loco humili et contempto, cuius etiam nomen in historiis et aliis scriptis suis Autores aut refugerunt aut contumeliose nominarunt. Potest autem *DEVS* sine praesidio et opibus humanis suam ecclesiam regere et conservare, veruntamen propter hanc ingratitude[m] magnis vrbibus et politis doctrinam et cognitionem sui rursus aufert et aliud hospitium ecclesiae quaerit. Nunc ergo, quod quidem ad patriae laudem multum, plurimum vero ad *DEI* gloriam faciet, enumerabo ordine eos viros, qui in literis et doctrina pietatis clari extiterunt hac aetate in hac vrbe orti et educati, vt constet non esse rem nullius pretii aut momenti, de recte instituenda iuuentute consilia capere, studiaque artium et humanitatis colere, fouere, prouehere et ornare. Ac bona spes habet animum meum, *DEVM* adfuturum huic instituto et in hac summa huius temporis felicitate, cum vera instituendae iuuentutis ratio animaduersa sit, infinita commoda sensuram esse patriam: quandoquidem superioribus annis tantus fuit eruditorum prouentus, vera instituendi ratione nondum prolata, ac tota hac literarum luce sub densissimis nebulis latente. Ac videre liquet multa felicia ingenia, quae sub doctissimo viro, Domino *Iacobo Porcio* (*) Herbipolensi, amico et collega meo eximie caro, in studiis militarunt, ex hac schola tanquam ex equo Troiano prodiisse olim non inutiliter ecclesiis et scholis seruitura. Nec dubito, quin in posterum quoque, *DEO* inceptum nostrum gubernante et prouehente, non parum operae pretium facturi simus, cum communicata opera et vnanimi consensu pueritiae fidei nostrae commissae optimas artes ac praecipua honestatis et pietatis pro virili proponemus et inculcabitur. Vt autem ordiar tandem catalogum doctorum hominum, quos haec patria nostra produxit, et aliquando orationi huic finem imponam, dixi antea, me eos tantum enumerare velle, quos haec aetas nostra vidit, vel quorum memoria adhuc recens est, vel qui adhuc sunt in viuis. Ne autem recitatio sit confusa et
indj-

(*) Ita reddit germ. Schlemmer.

indistincta et ob id taediosa, in certas quasi classes seu ordines eos describam. Ac primum hos commemorabo, qui Ecclesiam in patria vrbe rexerunt, secundo qui scholae praefuerunt, tertio qui Ecclesias foris rexerunt. Deinde gubernatores huius collegii Franciscani, quod nunc sanctissimo instituto in ludum literarium est conuersum, nominabo. His atexam Catalogum eorum, qui sacris initiati ministerio Ecclesiastico funsti sunt. Sextus locus eorum erit, qui ex scholis ad rempublicam accesserunt. Septimo autem ordine eos collocabo, qui hodie et in scholis et Ecclesiis docent *οὐκ ἔσονται* et conuictores mei, vna mecum in studiis et exercitiis scholasticis versati. Ad postremum adolescentes recensebo, qui iam in studia literarum ingressi non mediocri spe et expectatione ea tractant.

Nolo autem largiores historias aut integras narrationes de vita, moribus et doctrina horum clarissimorum virorum instituire, sed tantum breuiter et summatim nomina et res gestas eorum, tanquam in tabella quadam proponam. Audietis autem multos a me nominari, quos facile cogitare poteritis nunquam a me visos esse. Verum, ne putetis me fingere aliquid, sciatis, me illa accepisse a clarissimo Viro, Domino D. *MEDLERO*, carissimo meo et optatissimo focero et patre, qui plerisque horum vidit et cognouit, illamque eorum successione et ordinem memoria tenuit: nec dubito, quin in hoc auditorum numero multos sim habiturus testes meae orationis, qui hoc ita se habere scient, et me vera dicere testari poterunt.

Inter primos igitur, qui in hac patria nostra nati ecclesiam sua cura et diligentia rexerunt, quorum commemoratione paulo ante dixi hunc catalogum me ordiri velle, est *M. KVNIGSDORFERVS*, (*) vir magna pietate et eruditione clarus. Hic

I.
Eccle-
siae
Curi-
enses;

B 3

eccle-
1.

(*) Defuncto a. 1495. Domino Doctore *Georgio a Gottsfeld*, plebano sufficiebatur Doctore *Theodorico Morung* siue *Moring*. Is quoniam admodum raro Curiam veniebat, ecclesiam Curientem regebat per vicarios ad S. Michaelis. Horum primus erat hic *M. Erhardus Koenigsdoerfferus* ab anno dicto ad 1511. quo mortuus et quidem d. 13. Maii, vid. de hoc et seqq. *Chron. VViedm.* et *Orat. Biebelii*.

ecclesiam ex suis facultatibus ornandam esse censuit. Ceremonias enim sacras in templo, sicut mos erat et pietas istius temporis, hoc pacto auxit, ut quotidie rem divinam celebrari, hoc est, illud sacrum, quod vulgo summum officium vocant, peragi curarit. Hic eximia sapientiae laude clarus fuit, non enim ea tantum, quae tunc facere potuit, sapienter et pie fecit, sed multa in futurum prospexit et praedixit. Nam et hos omnes motus, qui ne hodie quidem adhuc consilescunt, animo praevidit, et nominatim eam famem, seu annonae difficultatem, quae anno 1530, has regiones duriter afflixit certissimus vates sine dubio futuram esse multis annis antequam fieret, praemonuit, et, quod inaus est, affirmare ausus fuit, siue diuinitus, siue coniectura aliqua motus, conuentum imperii, qui illo ipso anno actus est, postremum fore in imperio Romano. Et si autem multa alia comitia post illum conuentum indicta sunt, nemo tamen ignorat, parum, aut nihil in illis actum esse, tanti imperii nomine dignum. Taceo multa alia incredibilia, quae diuinus ille vir vaticinatus est, quorum euentum adhuc expectamus, quae ex certissimis et veris authoribus, qui eum audiuerunt et familiariter cognouerunt, accepta sunt. Sicut autem iis, quae exitus ipse iam diu probauit, euentus non defuit, ita haud dubie et alia, quae praemonuit, irrita non erunt. Saepe etiam dicere solebat, *posteritatem et doctos homines et sana consilia valde desideraturam esse.* Sed de hoc satis. Venio ad alios, vixit cum *M. KVNIGSDORFERO M. SOERGELIUS*, (*) qui et ipse vir erat magnae sanctitatis et eruditionis. Hanc enim Ecclesiam sana et vera Euangelii doctrina instituit, ac indoctos sacrificulos sui saeculi saepenumero acriter et seuerè obiurgauit, quod sacrarum literarum lectionem negligerent. Et vsus est egregio et praeclaro Apophthegmate contra otiosos et inertes missatores, quo ipsis, cum regni pontificii cultores et defensores acerrimos perhiberi vellent, potentiae suae inclinationem et ruinam breui secururam praedixit.

(*) *M. Iohannes Soergelius* Vicarius plebani fuit ad S. Michaëlis ab a. 1511. ad 1514. quo obdormiuit et quidem d. 19. Febr.

xit. Vos iam, aiebat, *D. PAVLUM* Apostolum et diuina eius scripta sub scabella abiicitis, pedibusque conculcatis: Is prope diem emerget, et vos eo, quo a vobis proiectus est, coniciet. Memorabile dictum est, et non sine afflatu diuino ex huius viri ore profectum. Et hic *SOERGELIVS* probat, verum esse, quod *CICERO* scriptum reliquit, nullum magnum virum sine afflatu diuino existitisse. Ac multa mihi de hoc praestantissimo viro dicenda essent, nisi viderem, tempus extrahi longis commemorationibus. Hoc tamen omittendum omnino non est, diligentem eum et assiduum lectorem sacrarum literarum fuisse, quas etiam adeo sincere interpretatus est, vt ex eius doctrina et concionibus multi cognouerint, inuocationes sanctorum et peregrinationes ad statuas et loca, in quibus colebantur mortui sancti, praeterea venias pontificias, quas indulgentias vocabant, venditari solitas, magnoque in quaestu habitas, vt scitis, idolomanias esse, cum nullae adhuc quaestiones vsquam de ea re motae essent. Docebat enim sanam et puram Euangelii doctrinam, abhorrens ab omnibus nugis et opinionibus papisticis. Non enim consentaneum est, eum aliquid tribuisse huiusmodi naeuis et delirantis a pontificibus et adulatoribus eorum excogitatis, qui de *D. PAVLO* tam magnifice senserit et locutus sit. In Euangelii etiam confessione et docendi labore vltimum quasi spiritum reddidit. Nam cum Sexagesimae die Euangelii lectionem de quadruplici semine interpretaretur, eamque *CHRISTI* vocem, quae in lectione quasi Epiphonema quoddam adiicitur, qui *habet aures ad audiendum, audiat*, ad refutandos papistarum errores populo inculcaret, tanta orationis vehementia et vocis contentione vsus est, vt de suggestu descendens ad rem diuinam pro more sui saeculi faciendam ex apoplexia collaberetur, triduoque post vltimum vitae diem in hac praeclara doctrinae suae professione clauderet. Hunc consequitur Magister *HOLLERVS*. Nam *Soergelio* in administratione muneris ecclesiastici successit.*

37

Hic

* *VViedmannus* in Chronico ad a. 1514. et *Blebelius* in oratione inter *Soergelium* et *Hollerum* habent *Pancratium Neudeccerum Weismainen-*

Hic et totius parochiae gubernationem tenuit, et in ecclesia docuit. Fuit enim homo grauis et doctus et tamen errores, qui tum in ecclesia valde inualuerant, manifesto reprehendere non auderet multis tamen certissimis indicibus haud obscure ostendit eis, qui familiarius conuersabantur cum eo, cultum illum, qui tunc vsitatus erat in ecclesia, erroneum et idololatricum esse. Nam et *TEZELIO* se opposuit, qui furiosis clamoribus indulgentias pontificias vulgo venditabat. Et cum impudentiam *TEZELII* refelleret, ab eo Romam citatus singulari artificio insani hominis et impostoris calumnias vix effugit. Nam Scoto cuidam Romam proficiscenti, et literas dedit, et aliquantulum pecuniae numeravit, vt ea ratione iudicii vim declinaret. Autor etiam fuit, ne ministrum *TEZELII* pecunia, quam immensam collegerat, omnis sequeretur, sed retenta aliter et melius vsurparetur. Tanta ergo sapientiae laude excelluit, vt et *MARCHIONI FRIDERICO* a consiliis esset, et in legatione Marchica Princeps eius opera vteretur. Non autem vt alii acerbe in doctores, qui tum pontificios errores reprehendebant, inuehebatur, imo alios ad moderationem adhortabatur, cum *GAMALIELE* dicens: *Si diuinitus haec sunt, non est, vt quisquam aliquid contra molietur.* Fuit enim studiorum et doctrinae amantissimus, ac multa legere solebat, quae diligenter ad sua tempora accommodabat. Tandem relicta functione in patria Erfordiam se contulit, et in ea academia, quae tunc temporis celeberrima erat, inter doctos homines vitam finiuit.

4. Post *HOLLERVM* ecclesiam rexit *M. CONRADVS REUTERVS* (*) ex vicino pago sui nominis oriundus, Is in hac

sem, Vicarium *FRIDERICVM* B. Praepositi Herbipolitani et Plebani Curienfis. Quem *Streitbergerus* ideo forsan omisit, quoniam Curiam patriam non habuit. Vitam finiuit 1517. feria II. pentecostes. Eodem anno Vicarius esse coepit *Hollerus*, quo vero desierit, id non adnotauit *Wiedmannus*.

(*) Wiedm. ad annum 1517. Wenn M. Holler die Pfarre zu S. Lorenzen versorgete, predigte an seine statt zu S. Michael M. Conrad Reuter von Conradsreut bürtig. Damals war auch ein Priester zu S. Mi-

hac ecclesia educatus primum presbyterii dignitate, deinde pastoris etiam munere functus est. Videmus itaque nostris hominibus neque ingenium, neque industriam defuisse. Ad summa enim contenderunt, et nisi saeculi istius ruditas eos impediisset, sine dubio ad maiores dignitates ac honores adscendissent. Sed pergo ad alios. *REUTERVS* propemodum suae gubernationis in ecclesia collegam habuit *M. IOHANNEM LONGIVM*, (*) presbyterum, virum grauem et vigilantem in suo officio, qui exemplo vitae et morum dexteritate multis suspiciendus fuit. Hic fratrem habuit eodem nomine (***) minorem natu et ipsum presbyterii ordine insignem, cum bonum, tum mansuetum hominem. Veriusque sepulchrum in *D. MICHAELIS* templo visitur. Haec est, vt mea quidem fert sententia (***), pulcherrima successio optimorum virorum, qui et doctrina et pietate non mediocri insignes fuerunt, quorum virtus et rectum iudicium digna sunt, vt memoria eorum apud posteros et duret et vigeat.

Venio nunc ad alterum ordinem, quem dixi esse eorum, qui *scholae gubernationem tenuerunt* in hac nostra patria, in ea et nati et educti, qui non dissimili ordine scholae praefuerunt, quam hi ecclesiae, quos iam commemorabam. Non dubito autem multo plures fuisse, si quis eorum successione meminisset; verum ego hos tantum enumerabo, qui autoribus meis, a quibus haec accepi, noti fuerunt. Inter hos, quorum vetustior est memoria, fuit *WOLFFGANGVS SCHLOETTERLEIN*, (****) cuius vxorem postea duxit Dominus Consul *CONRADVS FEILT-*

II.
Scho-
lae gu-
berna-
tores.

6.

C

SGHE-

chael, Herr Joh. Lang/welcher hernach anno 1521. starb/liegt zu St. Michael begraben.

(*) a *VViedmann. Langius*, a *Blebelio Longinus* dicitur.

(**) *Blebelius* alterum nominat *Georgium*, alterum *Iohannem*. Vtrum rectius quam *Streichbergerus*, possemus e cippis diiudicare, si integri essent et illaesi, sed praetermittit eos *Exc. Layrizius* in programm. de cippis ad *S. Michaelis*, referendos sine dubio inter exesos, de quibus ille p. 195.

(***) Vid. *Orat. Blebelii*, qui addit *Theebium*.

(****) Scholae praefuit 1502.

7. *SCHERVS*, focer *M. CASPARI LOENERI*. Post hunc fuit *IOHANNES ENGELHARDVS*, qui cum scholastico munere se abdicasset, ecclesiam in prochodochio patriae, quam diu vixit, gubernauit. Huic successit *ANDREAS GOESLIVS*, (*) comitate morum gratus omnibus, qui deinde relicto hoc munere, postquam sacris initiari voluit, in vicinis pagis *Tribelo* et *Eichio* ecclesias *CHRISTI* docebat. Administrauit autem
9. scholam post eum grauis vir, *IOHANNES SCHILLERVS*,
10. quem deinde secutus est in officio *MARTINVS HELFERVS*, qui fratrem *NICOLAVM* scholasticae administrationis Collegam (**) habuit, hominem doctum et praecipue mathematicarum disciplinarum indagatorem. Hic *MARTINVS* primus exstitit his partibus, qui papatui renunciauit, et eius rei egregiam confessionem edidit sub Illustrissimo principe celebris memoriae et laudatissimi nominis, *MARCHIONE CASIMIRO*, coram *GVILIELMO GRVNERO* huius vrbs praefecto. Tandem vero in *Wittebergensem* Academiam sese contulit, et in ea aliquot annos versatus est, vt conferret sententiam suam de doctrina coelesti cum luminibus istius ecclesiae, quae diuinitus in isto loco excitata sunt ad repurgandos errores, qui in ecclesiam inuecti fuerant. De ea itaque doctrina, quam antea egregia confessione probauerat, clarissimorum virorum iudiciis confirmatus reuertitur in patriam, et in vicinis locis *Losauo* et *Selbicio* eam doctrinam, quam hauserat ex illis viris, summa diligentia et fide docuit et propugnauit. Post hunc (***) scholae gubernationem suscepit *ERHARDVS MENZEL*, cognomine *METSIDERVS*, homo doctus, et singulari moderatione animi praeditus. Hic quo ingenio fuerit, facile inde apparet, quod musicam artem adeo dilexit, vt a nemine magis amari possit. Nam si quis
- ab ea

(*) *VViedm.* ad a. 1511. *Paulus* (NB. non *Andreas*) *Bösel* ward Schulmeister / und blieb doch nicht lang in der Schul / sondern begab sich bald zu Kirchen-Dienst / und wurde Pfarrer zum *Tribel* / item zum *Eichig*.

(**) Et successorem, vt vult *VViedm.* ad a. 1514. et *Blebelium* in *Oratione*.

(***) Potius post *Nicolaum*.

ab ea arte alienus est, is nimirum ab ipsa quoque humanitate et omni sapientiae cultura abhorret. Ad Theologica studia postea totum se composuit, et in ecclesia *Trumsdorfi* hodie adhuc docet. Habuit autem suae gubernationis fidissimum Collegam Dominum *IOHANNEM RIEBSTEIN*, Baccalaureum, (*) 12. latine et graece perdoctum hominem, et ipsum Musicae amantissimum et egregie peritum, qui tandem in hac urbe patria in senatum lectus rem literariam egregie iuuit et alia publica munera utiliter administravit. Immatura autem morte raptus est, calculi passionibus vehementissimis fatum accelerantibus. Magnum in hoc viro patria nostra praesidium amisit, si enim in hunc usque diem vixisset, non esset postremus in hoc Gymnasio nostro excolendo et ornando. Nam et ecclesiae et scholarum ministros ita amabat, ut sine illis raro esset. Cum autem moreretur eo tempore, quo celebris ille conuentus Augustanus ageretur, in quo *confessio* doctrinae euangelicae, quae hodie adhuc *Augustana* dicitur, per Principes Euangelicos edita est, magna expectatione euentum celeberrimi istius Conuentus videre optabat. Dicebat enim, se nulla alia de causa longiorem vitam optare, quam ut videret, qualis adhuc futura esset admiranda *DEI* gubernatio in defendenda ecclesia et doctrinae coelestis propagatione. Sed calculi doloribus extinctus est, ne videret illas calamitates, quae postea sunt secutae. Deinde secundo (**)*ANDREAS GOESELIVS*, deinde autem *IOHANNES HOLLERVS*, et post eum *WOLFFGANGVS* ex *NARRIANA* familia oriundus 13.
14. scholasticum munus administrarunt. Haec successio civium postea interrupta est. Nam fatali quodam casu studia felicissime restau-

C 2

(*) Wiedm. ad a. 1514. Joh. Riebstein ein promotus Baccalaureus, in Griechischer und Lateinischer Sprach wohl erfahren/ war damals Baccalaureus, darauf Cantor und auch Schulmeister/ doch eine kleine Zeit. Dieser ist aus der Schulen zum Rath/ Stand gezogen/ und zum Burgermeister gebraucht worden. 1529. 111

(**) Fuit hic forsitan diuersus ab illo Goeselio, quem Wiedmannus nominat *Panlum*. Huic et ipse *Andraeae* nomen tribuit ad annum 1524. Interim *Schreibbergeri* vestigia premit *Blebelium*.

staurata sub id tempus rursus collabi, et scholae negligi coeperunt, partim vulgi odio, partim importunitate quorundam, qui doctrinam euangelii non recte acceperant. Itaque et scholae gubernatio ad externos a civibus est ablata, aliquando autem post

15. *FABIANO SCHILLERO* hoc muneris subeunte denuo civium facta est haec administratio. Hic *SCHILLERVS* tandem *Schwarzenbachensem* ecclesiam rexit. Verum cum collapsas scholas restituere non sit cuiusvis, hic *FABIANVS* in ea re sine successu laboravit. Accersitus itaque (*) et huic suffectus est *MEDLERVS* (**) noster, iuuenis adhuc, qui magno conatu, et immensis vigiliis et sudoribus non scholae tantum, sed etiam ecclesiae restorationem adiuuit. Cum enim Dominus *M. CASPAR LOENERVS* euangelium doceret in hac ecclesia, eamque ab erroribus et impietatibus pontificiis tanquam Augiae stabulum repurgaret, adiunxit sibi *MEDLERVM* nostrum et ex cathedra scholastica in suggestum traduxit (***), ita tamen, vt scholam non desereret. Communicata ergo opera aliquamdiu veram doctrinam professi, hunc ordinem, quo hodie adhuc vitur ecclesia, instituerunt. Sed ingrauescente odio praefecti (†), vterque cessit (‡), cum optimates eos tueri non possent, ac *MEDLERVS* Wittebergam venit, vt studiis theologicis colophonem imponeret. Reliquit autem in patria seminarium quoddam ingeniorum, ex quo subnati sunt non pauci, qui et scholis et ecclesiis non inutiliter seruiunt, quos nominabo postea, cum de iis dicendum erit, qui vna mecum in studiis sunt versati, et ab eo prima elementa literarum et pietatis hauserunt. Sed de hoc viro postea plura nobis dicenda erunt: Non enim habet haec ciuitas excellentiorem virum. Nam et singulari prudentia praeditus est, et consiliis multum valet, vt taceam interim pietatem eius et eruditionem, atque studium eximium erga ecclesiam, et scholas, quibus vt prodesse possit, nullis parcit laboribus et vigiliis.

III. Dixi haectenus de gubernatoribus ecclesiae et scholae in patria

(*) a. 1528. (**) vid. m. infra n. 88. (***) a. 1530.

(†) Doctoris *Christophori à Beulwitz.* (‡) a. 1531.

tria vrbe, postulat nunc institutum meum, vt de *is* dicam, qui *fo-*
ris et in aliis locis *ecclesias administrarunt*. Inter hos merito prin-
ceps est Doctor *SCHILLERVS*, vir magnae autoritatis et con-
sili, qui *ecclesiam Montis diuae Annae magna cum laude guber-*
nauit. Hic *MATTHIAM DEVSCHLERVM* in bonis literis
educavit, nepotem ex sorore, hominem excellenter doctum: Ad
carmen enim pangendum natus erat, et sicut de se Ouidius scribit:

Sponse sua carmen numeros veniebat ad aptos,

Quicquid conabar dicere versus erat:

ita hic *DEVSCHLERVS* carmina loquebatur, imo fundebat
sine vlla praemeditatione, quod sane maximam ingenii vim in
eo declarat. *EOBANVS*, phoenix poëtarum nostri seculi, ea
quoque facultate ingenii erat, vt et simul faceret et scriberet ver-
sus. Hac diuina ingenii facultate noster quoque *DEVSCHLE-*
RVS donatus erat. Nemo enim calamo versuum eius compo-
sitionem sequi potuisset: ita ex tempore in illa ingenii vbertate
carmen profundebat. Fuisset hoc ingenium vniuersae rei litera-
riae magno ornamento, nisi postea insani Martis castra, quam
Mineruae sequi maluisset, Post Doctorem *SCHILLERVM*,
Doctorem *HENRICVM GEILSDORFERVM* colloco, qui
cum *ecclesiam in Aureo Cronaco*, vicino oppido, regeret, in patria
tamen sepeliri voluit. Et extat eius monumentum in Diui *MI-*
CHAEELIS templo celeberrimum cum effigie et inscriptione.
Eodem tempore cum his clarissimis viris vixerunt *M. KVNIGS-*
DORFERVS et *SOERGELIVS*, de quibus paulo ante dixi, qui
domi *ecclesiam gubernarunt*. Sed pergo in enumeratione eo-
rum, qui cum iam dictis viris eadem aetate vixerunt, et in gu-
bernatione scholarum vel *ecclesiarum* constituti eruditione et vir-
tute sua patriam urbem illustrarunt. Inter eos celebre nomen
habet *NICOLAVS DECHIVS* (*), qui in inelyta Saxoniae
Brunsviga primum scholis praefuit, deinde virginibus *DEO* dicatis
praepositus Collegium earum ita rexit, vt memoria nominis illi-
us hodie clarissima sit in eo loco, et Romano nomine *DECIVM*

C 3

cum

(*) Alii scribunt *Degim*, Wiedm. *Thechima*,

- cum insigniuerunt. Is magna cum admiratione gentis Saxonicae concertus Musicos pluribus vocibus in ea vrbe instituit, cum ante eum inaudita esset talis diuersarum vocum harmonia. Quandoquidem autem honestissimae huius familiae *DECIORVM* in patria nostra mentionem feci: dicam de aliis quoque non indotis viris, qui ex ea originem ducunt. Hic enim *NICOLAUS*,
 20. de quo iam dixeram, fratrem *IOHANNEM DECIVM* (*) habuit, non vterinum quidem, sed germanum tamen, qui huius coenobii, in quo iam haec agimus, rector extitit. Quia autem
 IV. sermo incidit de *Monastica gubernatione* huius Collegii, dicam adhuc de vno atque altero, quibus haec administratio mandata fuit, Nam hunc *IOHANNEM DECIVM* in ea functione antecessit (**)
 21. *IOHANNES FISCHERVS*, Fischerum item *BO-NAVENTVRAGANOTVS*, (***) qui totius *Franciscani ordinis*
 22. in his Germaniae partibus prouincialis, vt vocant, generalis erat. Nunc ad Decios redeo, *M. WOLFFGANGVS DECIVS*, quia robustae vocis erat, Noribergae in proclamandis reliquiis Sanctorum praeco fuit, deinde in patria vrbe et Salinis Saxonice, quas *Halas* nominant, concionandi munere fungebatur. Nunc breuiter addo reliquos. Habemus ciuem insignem virum
 24. *IOHANNEM WUNSCHOLTVM*, consulis fratrem, qui Wittebergae sacras literas et didicit et professus est, hodie autem in ducatu Lignicensi supremum ecclesiarum inspectorem agit.
 25. Huic subiicio Magistrum *BACHMANNVM*, plerisque nostrum non ignotum, qui in *Monte Diuae Annae* primus euangelii sanam

(*) a. 1513. Guardianus Franciscanorum erat *FRANCISCVS Thech*, autore *VVledmanno*.

(**) *Wiedmannus Francisci Thechii* antecessorem dicit *Kellermannum*. Sic enim ad a. 1511. Zu der Zeit war *Nicolaus Kellermann* Gardian im *Franciscaner-Closter*: *Franciscus Tech* war *Lehmeister* / welcher her nach auch *Gardian* worden ist: nach ihnen folgete *Hermannus Schmid* und *Augustinus Fischer* / beede *Mönchen* neben andern.

(***) De his duobus altum in *Wiedmanno* silentium. a. 1501. et 1502. Prouincialem potius nominat *Iob. Hanstatt* et *Gardianum Chilianum Meyer*.

sanam doctrinam instauravit, sub duce *GEORGIO*, a quo in vincula et carcerem coniectus, constantissime eam doctrinam confessus est, multis deinde annis in hac nostra ecclesia docuit magna cum diligentia, tandem in *Beireutho*, vicino oppido, in ecclesiae administratione vitam finiuit. Hanc administrationem *PETRVS HAVEISEN*, vita functo Bachmanno, suscepit, 26. qui et ipse ciuis noster erat, atque ante *Beireuthanam* gubernationem in *Rebauia* DEI ecclesiae veram de DEO doctrinam impertiuit. Sunt et duo fratres *IOHANNES* et *AEGIDIVS SCRIBE.* 27.28 *VOLII*, doctrina et pietate insignes, qui non sine laboribus et certaminibus vere et pie docuerunt. Non recte et *MICHAEL* 29. *BAVMANNVS* ommitteretur, qui ecclesiam *Tirschemianam* hodie instituit et regit. Non praeterire possum et Domini *CLVGII* 30. consulis fratrem *CONRADVM*, qui in praecipuo ordine *Dominorum*, quos *Teutonicos* vocant, claruit, postea apud *Rochlizenses* primus doctrinam euangelicam professus, ad extremum ob amorem patriae in vicino loco *Ceruinonte* pastor ecclesiae factus ibi in sancto isto munere vita functus est. Reuersus enim et in viciniam ob amorem patriae, vt non procul ab eo loco ex hac vita discederet, in quo initium vitae sumserat. Est et *HENRICVS* 31. *PLANCVS*, ciuis noster, presbyterii dignitate in hac ecclesia clarus, in vicinia ad docendam ecclesiam *Kirchenlamizensem* accersitus, in eodem munere sancto ex hac vita euocatus est. Fuit et *NICOLAVS BENERVS* hoc in loco natus, qui ante *PETRVM* 32. *HAVEISEN* *Rebauensem* ecclesiam suae curae commissam habuit. Is et physicen exercuit, herbarum vires inquirendo, et medicinam, quae physicae coniuncta est, non imperite tractauit. Addo et *HENRICVM KLINGERVM*, pastorem *Liebensteinensem*, qui non sine certaminibus docuit sub magistratu non euangelico, *PANCRATIUM TASCNERVM*, pastorem 34. *Geilsdorffensem*, *IOHANNEM FRITSCHELIVM*, Diaconum 35. *Aschensem* et *AKERMANNVM*, qui in inclyta *Norberga* 36. concionatus est, et *MATTHAEVM FEINTELIVM*, pa- 37. storem *Warsenfelsensem*.

Sequi-

- V. Sequitur nunc ordo eorum, qui sacris initiati presbyterorum
viculis insignes fuerunt, qui vel propter honestissimas familias, ex
 quibus orti sunt, commemorandi videntur, cum plerique veram
 doctrinam de DEO ad postremum amplexati sunt: vel quod pa-
 tria nostra eos et produxit et aluit, quamdiu vixerunt. Inter
 38. hos vetustiores fuerunt IOHANNES CINERVS, praeterea NICO-
 39.40 LAVS ERBESMANNVS. Magistrum vero HEIDENREICHIVM,
 hominem multiplicis et variae lectionis nemo non nouit, qui non
 41. diu ante hoc tempus ex hac vita discescit. Est et ERHARDVS
 IHANVS in hoc ordine commemorandus. Huic contigit, vt
 omnium primus in hac ecclesia partem euangelicae lectionis, quae
 certis diebus legi solet, genuina et vernacula nostra lingua audi-
 toribus publice in templo recitaret eo tempore, quo *illustrissimus*
Princeps CASIMIRVS nunquam non laudandus et aeterna me-
 42. moria dignus ecclesiarum emendationem instituebat. Eadem
 aetate insignes fuerunt NICOLAVS TVCHSHERERVS, qui praecet-
 porum nostrorum Wittebergensium scripta sedulo et diligenter
 legit, maioris tamen lectionis, quam facundiae homo, et NICO-
 43.44 LAVS GMEINERVS, VVOLFFGANGVS SCHLEGELIVS et IOHAN-
 45.46 NES HERELIVS. His annunero HENRICVM HARTEGIVM,
 47.48 VVOLFFGANGVM SOERGELIVM et STEPHANVM COCYM, quos
 meministis diaconos in hac ecclesia fuisse: cum Dominus Magi-
 ster LOENERVS eam administraret. Hi Musicam vnice amabant,
 ac suauissime concinebant omnis generis doctas cantilenas, quo-
 tiescunque per negotia et occupationes liceret. Excellentissi-
 mum etiam Musicum haec patria nostra genuit NICOLAVM FOR-
 49. STIVM siue FORSTERVM, qui in ea musicae parte, quae har-
 monicas voces componit, adeo praeclarus artifex fuit, vt elector
 Brandenburgensis IOACHIMVS huius nominis I. amplissimo
 stipendio in aula sua eum fouerit. Is cum multas eximias can-
 tilenas summa suauitate confecerit, reliquit missam, quam vo-
 cant, sedecim vocibus concinendam. Edidit etiam patria vrbs
 50. praestantissimum Mathematicum, IOHANNEM VVOLFFSTRI-
 GELIVM, qui Erphordiae summa cum laude arithmetice publice
 docuit,

docuit, cuius honorificam mentionem fecit clarissimus vir, Doctor
BVRKHARDVS MYTHOBIVS, Mathematices et Medicinæ peritissimus 51.
 in sua Stereometria et Magistrum *CVRIONEM*, qui Doctorem
CVRIONEM, de quo postea dicam, in academia Lipsiensi adoles-
 centem fouit, et multos alios in literis sedulo iuuuit, ac qua po-
 tuit ratione ornare et prouehere ciuium nostrorum studia, id pro
 virili fecit. Edidit et *IOHANNEM VVEISMVLLERVM*, poetam 52.
 et iuris consultum doctissimum, vsum praeceptore, clarissimo vi-
 ro, *IOHANNE RIVIO*. Hos omnes doctrina et pietate praestan-
 tes viros patria nostra genuit, qui hac aetate claruerunt, quos
 omnes ego tanquam posterior et veneror et magnifacio. Fue-
 runt autem praeter hos multa alia praeclara ingenia, quae non
 poenitendos progressus in literis fecerant: sed cum viderent, stu-
 dia artium non tantum negligi et contemni, verum etiam scho-
 las ipsas in nullo fere pretio esse apud vulgus hominum, coacti
 illa improbitate, consulto ea deseruerunt. Sicut plerumque, cum
 mutationes rerum incidunt, fieri solet, vt ab institutis etiam aliis
 homines abducantur, quemadmodum hac aetate et studia et reli-
 gionem prorsus mutari vidimus. Ex scholis itaque ad oecono-
 mica officia multi sese applicarunt: plerique tamen inter eos ne
 ingenia ipsorum prorsus laterent, sed magni aliquid efficerent, ad
 gerendam rempublicam accesserunt. Quorum primus est *M. MI-* 53.
CHAELE HEDLERVS, consul Culmbachensis. Hic primus
 omnium in Wittebergensi Academia magisterii titulo ex nostrati-
 bus insignitus est, et patriam nostram eruditione sua et dignitate
 eo loco celebrem reddidit et ornauit, adeo vt etiam prima-
 rius quidam ciuis vnicam ei filiam offerret, generumque ex omni
 istius temporis iuuentute deligeret. Frater eius *SEBASTIA-* 54.
NVS, quaestor autoritate et amplitudine apud nos singulari con-
 spiciendus, et ipse egregiam operam literis nauauit, omniumque
 studiosorum eximius fautor existit, et filium *DESIDERIVM* 55.
 magna diligentia et cura in illis detinet, versantem iam in Lipsi-
 ensi academia et singulari industria cum reliquis studiorum parti-
 bus mathematicae et iurisprudentiae inuigilantem. Piaculum es-
 D set;

56. set, in hoc ordine omittere *HIERONYMUM BERNERVM*, qui in iure dicundo occupatus iustitiam et aequitatem civibus commendat et administrat. Non praetereundus est et Dominus *CASPAREMEYERVS*, vir ingenio et eloquentia clarus, cui ob id recte cura negotiorum totius provinciae, vt publicorum libellorum magistro et notario credita est, ac multae ad eum causae deferuntur, quas summa fide et industria tractat, ita, vt patroni diligentis laudem et nomen mereatur. Est et *VITVS* GODIZERVS*, consul eruditione et integritate clarus, qui olim iuuenis in hac nostra statione non sine dexteritate versatus est. Ex senatoribus vero propter studia olim culta honoris gratia nunc quoque nominandi sunt *SEBASTIANVS POELMANNVS* et *CASPARVS GRIMMIVS*, artissima mihi consuetudine et coniunctione cum *FABIANO FEGHELMO*, propter puerilia studia deinctus, de quibus optimam spem concepimus, quod opera et consiliis suis hanc patriam nostram olim plurimum iuvabunt. Praetereo multos, qui his temporibus turbulentissimis a publicis muneribus sese subducentes, otio et quieti sese dederunt, nimirum hoc cogitantes, vitam privatorum optimam esse.
62. Inter quos *NICOLAVS BLECHSCHMIDIUS* est, cuius ingenium saepe mihi praedicare solebat Dominus Doctor *MEDLERVS*. Affirmabat enim multos eum excellere potuisse, si in literis perseverasset, et *SEBASTIANVS SCHIVERVS*, qui patrem habuit pingendi et sculpendi arte suo tempore clarum. Et *LAVRENTIVS FRORERIVS*, musicae artis peritissimus et Domini consulis *WVNSCHOLDI* filius. Sunt etiam non pauci, qui alibi quoque sedem suam fixerunt, nonnulli etiam functi sunt vita, vt *IOHANNES ORTELIUS*, qui illustrissimo principi Marchioni *FRIDERICO* Brandenburgensi a secretis fuit. Et *NICOLAVS MOERELIVS*, principis Anhaltini *WOLFFGANGI* in Berenburgo praefectus. Ne autem diutius vos detineam, breuiter etiam nunc commemorabo eos, qui mecum in studiis versati in iis perseverarunt, et hodie aut ecclesiasticis aut scholasticis muneribus funguntur. Primus est *VALEN-*
- * Alias *Iodizerus*.

LENTINVS GRVSEVVS *, magisterii titulo ornatus in academia Lipsiensi, in qua multis annis doctissimos homines audi- 68.
vit, deinde Brandenburgi et alibi scholis praefuit. Hodie in vi-
cino oppido Monachorum monte euangelium docet. Frater
eius minor natu **IOHANNES** in Culmbachensi schola rector 69.
est. Habuerunt autem fratrem maiorem natu, qui egregius vir
erat, et nisi immaturo obitu nobis ereptus esset, multum patriae
profuisset. Erat omnium horarum homo et multis praeclaris vir-
tutibus excellebat. Nunc de aliis. Indignum esset eruditione et
humanitate **IACOBI THVMSERI**, si nomen eius praeteri- 70.
rem, Feliciter enim versatus est in artium et linguarum cogniti-
one, ac multis annis in Altenburgo Misnico in schola musicam
profiteur et in templo exercet. Nominandus nunc est adole-
scens, cuius memoria et sancta et religiosa mihi est, cuius nomen
sine summo dolore animi nunquam vel cogitare vel audire pos-
sum. Is est Doctoris **MEDLERI** nostri filius **M. SAMUEL**
MEDLERVS, qui luctuoso et acerbo fato inter initia felicis- 71.
sima studiorum immatura adhuc aetate est ex hac vita translatus.
De eius eruditione, pietate et prudentia in hac festinatione breui-
ter agi non potest. Doctor **MARTINVS LVTHERVVS** de
discessu eius ex hac vita ad patrem ipsius scribens adfirmat, *raptum*
eum esse a DEO, ne huius mundi malitiam et calamitates videret. Et Do-
minus **PHILIPPVS MELANCHTHON**, cum Viteber-
gae in templo literas acciperet de obitu eius, largissimas lacrimas
fudit, et toti coetui doctorum ostendit eas literas, qui tum in
templo conuenerant, quibus omnibus iste casus ingentem dolo-
rem attulit, et nemo eorum a lacrimis temperauit. Erat enim in
summa apud omnes expectatione, et persuaferant sibi, hunc **SAM-
VELEM** praeclarum quoddam organum futurum esse, quo
DEVS multa utilia et in ecclesia et in republica operaretur, de
qua re multas Domini **PHILIPPI** epistolas in medium profer-
re possum. Sunt et alii ciues nostri, qui eodem tempore mecum
in studiis militarunt, inter quos memini **IOHANNEM BVR-** 72.
GERVM, academiae Lipsiensis alumnum, qui mihi aduenienti

* ita lego. Alii malunt *Gruspius*.

- omnium primus reditum in patriam gratulatus est, qui ut ecclesiae opera sua prodesset, in Monachorum monte Diaconi munus suscepit. Nec Dominum Cantorem nostrum *GEORGIVM HARDWEGVM* in nomen relinquo, qui et dextre et feliciter musici munus obit. Praeterea non pauca sunt praeclarissima ingenia, quae magna patriae urbis ornamenta olim sine dubio futura sunt, hoc tempore serio bonis literis incumbentia, ex quibus aliquando sumi poterunt, qui reipublicae et ecclesiae
73. vtilem operam praestabunt. In his sunt *AMBROSIVS* et *NICOLAUS BRUCKNERI*, fratres adolescentes, praeter aetatem et graues et docti, ultra quadriennium in Vitebergensi schola pulcherrima studia tractantes. Quorum ille quidem et historiarum cognitioni deditus olim, et in graecae linguae mysteriis diligentissime versatus, sanctissimo proposito ad iurisprudentiae studia totum se contulit, ut aliquando reipublicae laboranti subveniat: hic vero cum maximo totius Philosophiae et graecarum literarum studio teneatur, medicae etiam facultati animum
74. adiecit. Deinde *LAVRENTIVS CODOMANNVS* in eadem academia agens, non graecae tantum et latinae linguae, sed hebraeae etiam valde peritus, Theologicum studium serio amplectitur, quod sacra poesi non minus pie quam docte exornat. Scribit enim multos elegantissimos hymnos, nam ad poëticam natus esse videtur. *DEVS* conferuet eum ecclesiae suae, et nobis omnibus, quam diutissime incolamem et superstitem. Simile enim ingenium patria urbs non habet (*). Est
75. et *IOHANNES STVRIO*, qui cum sacrarum literarum studio omnino deditus sit, non mediocrem graecae et hebraeae linguae cognitionem sibi comparauit. Mathematicas etiam disciplinas et amat et excolit: praecipue autem in arithmetica et musica excellit (**). In academia Lipsiensi multi ex civium liberis etiam non infeliciter studia tractare coeperunt. *IOACHIMVS*

(*) Factus deinde Streitbergeri in Gymnasio regendo successor.

(**) Primus Gymnasiae Magister Tertius.

MVS WANNENHOEFERVS, *SIGISMUNDVS GRV-* 79.
SERVS, *IOHANNES GEBHARDVS*, *PARIS IA-* 80.81
NVS. Taceo reliquos *IOHANNEM HEDLERVM*, *IO-* 82.
HANNEMPLANCVM, *IOHANNEM LEOPOLDVM*, 83.84
IOHANNEM FRORERVM, *MARTINVM NICO-* 85.86
LAVM et *IOSVAM*, Doctoris Medleri filios, de quibus omni- 87.
 bus non exigua spes est, doctrina sua et vitae bonitate patriam
 illustrem reddituros, et praecipue DEI gloriam et nomen cele-
 braturos esse. Ad postremum libet in hac nostra oratione tria
 ista lumina patriae nostrae, quae hoc tempore adhuc in viuis
 sunt, nominare, quibus honoratissimum nomen sacrae et impe-
 ratoriae leges ob insignem ipsorum virtutem et doctrinam tribu-
 erunt, Doctorem *MEDLERVM*, Doctorem *GEORGIVM* 88.89
CVRIONEM, Medicum, et Licentiatum *CASPAREM* 90.
TASCHNERVM, Iurisconsultum, de quibus prolixius dicere et
 hoc tempus et eorum praestantissimae actiones non concedunt.
 Praesertim si de *MEDLERO* dicere vellem, altius res repetenda
 esset. Carum et sanctum apud omnes est, Domini *M. CA-*
SPARIS LOENERI nomen, qui ab illustrissimo Principe,
MARCHIONE FRIDERICO, praeposito Herbipolensi,
 annis abhinc viginti quatuor huc missus, ecclesiam hanc primus
 vera de DEO doctrina instituit, omnibus erroribus et blasphemis
 pontificiis sublatis. Huius viri prudentia et auctoritate ser-
 vata est ciuitas, altero anno post aduentum eius seditione vniuer-
 sali totam Europam fere peruagante. Praesidebat ciuitati Princi-
 pis nomine *WILHELMVS GRVNERVS* (*), vir et nobilitate et imaginibus clarus, Quae-
 stor erat *IOHANNES OCHS*,
 Consul *GONRADVS RVPRECHTVS*, alio nomine *FEILT-*
SCHERVS. Horum virorum consensu et concordia ab illa
 peste haec respublica immunis erat, Magistro *CASPARE* illum
 consensum fouente. Is postea furori vicinorum *EPISCOPO-*
RYM HERBIPOLENSIS et *BABENBERGENSIS*,

(*) Von der Grün zu Hoffsch/vid. Wiedm. ad a. 1523.

qui Magistrum *GEORGIVM SCHMALZINGVM* in carcerem etiam compegerant, cedere coactus est (*). Tandem a Principe *GEORGIO MARCHIONE* reuocatus toto quadriennio hanc ecclesiam pie gubernauit, et ritus sacros, qui hodie adhuc vsitati sunt, *MEDLERO* doctrinae et gubernationis socio instituit. Multum ergo debet his duobus viris haec ecclesia, quod ante triduum reuerendus vir, pietate et doctrina insignis, Dominus *LEONHARDVS EBERHARDVS*, huius ecclesiae pastor, in familiari colloquio verum affirmabat, et testabatur libenter se istos ritus retinere. Verum hoc tempore magis ornare patriam *MEDLERVS* noster conatur. Sicut enim tenes parentes suos liberos vehementius amare solent, et plura illis indulgere: ita ipse in senectute sua, multo cariorum habet patriam. Hoc itaque studium patriae de schola ornanda ita ipsi probatur, vt pro virili id iuuare et prouehere conetur, et nullos labores defugit ad hoc institutum necessarios, vt aliquam sui in patria memoriam relinquat. Itaque et institutionem scholasticam integro ordine complexus est, et prudentissimo senatui donauit, quae isti ordini ita probatur, vt tanquam ad praescriptum illud posthac scholam institui et gubernari velit. Eam institutionem hoc volumen (**), quod mihi iam commendatum est, continet. De vita, moribus et doctrina eius nihil opus esse puto verba facere, neque etiam de certaminibus eius, quae in gubernatione ecclesiarum, quas ordinauit et rexit, illi subeunda et exhaurienda fuerunt. Illa enim nota vobis sunt, et integram historiam requirunt, ac fortasse alias erit locus, et opportunitas copiosius de eius virtutibus dicendi. Hoc tantum addo, et vere addere possum sine affectu, non habuisse excellentiorem virum vnquam hanc patriam nostram, an habitura sit olim, in hac mundi

(*) Vid. progr. exc. *LAYRIZII* de Religione Curienfium hodierna et Wiedm. ad a. 1531.

(**) Hoc Volumen etiam nunc possidemus, sed foliis quibusdam spoliatum: Ad finem eius haec ipsa, quam nunc typis vulgauimus, extatoratio,

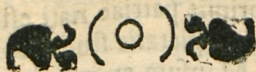
di extrema et delira senecta, valde dubito. Multo minus de Domino LicentiatO *TASCHNERO* plura dicenda esse censeo, notae sunt omnibus et virtutes et doctrina eius; sed nec de Doctore *CVRIONE*. Is nomine suo patriam nostram celebrare voluit, cum natus sit in vicino oppidulo *Schauensteinio*. Habuit autem ex familia sua quosdam ciues, et ecclesiae nostrae beneficiis aliquot annis Lipsiae commoratus est. Hanc ergo gratitudinem patriae reddere voluit. Est enim latine et graece excellenter doctus, clarissimus Medicinae Doctor, in curandis aegris felicissimus, Physicem et Medicinam Vitebergae his proximis annis, cum ea schola maxime floreret, magna cum laude professus est. Iam vero in Luneburgensi clarissima vrbe professionem suam in maximo ciuium amore et dignitate sua exercet.

Hanc prolixam commemorationem vt boni consulatis, enixe rogo, nec debet vobis molesta esse, cum ad patriae nostrae laudem pertineat. Sicut enim parentes filiorum aut nepotum laudes cum delectatione audiunt: ita haec vos patriae nostrae pignora amare decet, et eorum virtutes et honeste facta studiose complecti. Produxit enim hos omnes, quos recensui, haec vrbs intra 50. annos, viros singulari eruditione et multis aliis nominibus claros, quorum plerique hodie adhuc in viuis sunt. Fuerunt haud dubie multi alii, qui his auctores fuerunt ad discendum, et auctoritate eos ad colenda studia inuitarunt, quemadmodum et nos horum auspiciis et ductu bonarum artium quasi mercaturam aliquam sumus ingressi. Adhortor itaque vos adolescentes, et totam patriam iuuentutem, vt maiorum vestigiis insistatis, et hanc patriae nostrae famam et celebritatem tueamini, ne ignauia vestra hoc decus, et eximium nomen patria amittat. Sed vt diligentia et assiduitate vestra, qua ad optima quaeque vobis contendendum esse intelligitis, gloriam et laudem patriae illustriorem et celebriorem reddatis. Non enim vobis solum, sed imprimis patriae nati estis. Praecipue vero ad honestarum artium et pietatis studia connitendum vobis esse putetis propter *DEVM* ipsum et mandatum eius, qui vult in
scho-

scholis doctrinam coelestem a nobis conseruari et propagari. *Quam ob causam et senatus noster amplissimus hoc Gymnasium ab ILLUSTRISSIMO PRINCIPLE non sine magnis difficultatibus impetrauit.* Deinde immensis sumptibus crexit et expoliuit, ac stipendia docentibus liberaliter numerat, intelligens, sine doctrina liberali non posse patriam iuuentutem ecclesiae et reipublicae olim vtilem esse. Idcoque *quinque* (*) Praeceptores magnis impensis et sumptibus vestri causa alit. Magna ergo gratia honestissimo ordini habenda est, praesertim autem humanissimo et optimo viro, Domino Consuli *CONRADO IANO*, aliisque omnibus, quorum singularis diligentia et cura in aedificando hoc Gymnasio enituit, illis hoc nomine magnam gratiam habendam esse inquam, quod tanquam charissimi parentes studiis nostris recte consulere cupiunt, eaque in patria excitare, vt posteritas eruditos Doctores in ecclesiis, et gubernatores in republica habeat. *DEVM* ergo aeternum Patrem Domini nostri *IESV CHRISTI* ardentibus votis vna mecum precari debetis, vt hos optimos viros diu nobis incolumes conseruet, et gubernationem eorum fortunet, atque adeo, vt hoc nostrum institutum totamque scholasticam administrationem pro sua immensa bonitate ad sui nominis gloriam dirigat, ac nobis et vniuersae ecclesiae reique publicae salutarem esse sinat.

D I X I.

(*) Nondum quidem aderant tum Tertius et Quartus Magister teste Wiedmanno et Blebelio, immo nostro etiam, dum p. 28. Sturionem inter Academicos adhuc refert; eo tamen adhuc anno vocabantur.



ORDO ET SERIES
INSPECTORVM
ET
MAGISTRORVM,
Qui Gymnasio Curiano inde ab an-
no MDCLXIII. ad praesens vsque tempus
praefuerunt.

INSPECTORES.

- M. IOH. STREITBERGERVS**, Curiensis voc. 1548. Ecclesiastes simul ad S. Michaëlis factus 1552. Superintendens generalis primus in hoc Burgraviatu nec non Consistorii Praeses 1567. et Doctor Theologiae Ienae 1574. renunciatus. m. 1602. d. 2. April.
- M. ANDREAS PANCRATIUS**, Wonsfeldiensis, cum Sereidbergerus Culmbacum abiret 1567. Superintendens vocatus, Inspectionem simul scholae sibi vindicauit, licet Codomannus, Schlemmerus et Cadesreuterus eo titulo etiam conspicui essent. m. 1576. d. 27. Sepr.
- M. AVRELIUS STREITBERGERVS**, Naumburgensis, Ioh. filius, ex Pastore Selbensi Superintendens Curiensis 1577. Hic primus Inspectoris Gymnasii titulum Superintendens adiunxit, ideo forsitan, quod schola sub eo facta principalis. Doctor Theologiae Ienae 1589. creatus. m. 1612.
- M. CHRISTOPHORVS IORDANVS**, Wonsfeldiensis (al. Helmbrechtensis) ex Superintend. Hildesiensi noster 1612. m. 1624. 3. Nou.
- D. CHRISTOPHORVS SCHLEVPNERVS**, Drumsdorfensis, Consistorii Praeses et Superintendens generalis, inspectionem specialem Baruchinam cum Curienti commutauit 1625. Herbipolim concessit 1632. m. Erfurti 1635. d. 10. Aug.
- M. IACOBVS SEYFERDVS**, - - - ex pastore Schwarzenbaciensi ad Salam, Superintendens Dioeceseos Curiensis et Gymnasii Inspector 1633. m. eodem anno.

E

M. HEN.

- M. HENRICVS TEVBELIVS**, Trebgaſtienſis, ex Concionatore Xenodochiali Baruthino, Superintendens Curienſis et Gymnaſii Inſpector 1634. m. 1653
- M. IOH. KUFFNERVS**, Preſſatho-Palarinus ex Superintendente Sueuoſurtenſi Curienſis et Gymnaſii Inſpector factus 1654. m. 1659.
- M. IOH. WALTHERVS**, Gaudicio-Miſnicus, e Gymnaſii Curienſis Rectore illius Inſpector et Eccleſiae Superintendens 1659. m. 1679. d. 7. Iunii.
- IOSEPHVS FRIDERICVS a WALDECK**, eques Variviſcus, natus Lindenbarthi, Bonſidelienſem Archidiaconatum cum Ephoria Curienſi commutavit 1679. m. d. 29. April. 1709. aetat. 68.
- IOH. CHRISTOPHORVS HOESSEL**, Curienſis, Selba, ubi paſtor fuerat, ad nos rediit 1710. d. 7. Maii. Superintendens huius Dioceſeos et Gymnaſii Inſpector veſtam in ſeros annos!

RECTORES.

- I. M. IOHANNES STREITBERGER**, Curienſis, huc A. 1548. Brunſuiga accitus, et Schlemmero tanquam ſcholae Inſpector et Doct̄or primarius datus. vid. Inſpectores
- II. LAVRENTIVS CODOMANNVS**, Curienſis, A. 1566. Ambergae ad reſturationem et inſpectionem ſcholae reuocatus, qui tertium et quartum antehac docendi locum in ea tenuerat, 1573. h. l. Xenodochialis, porro Eccleſiae Egranae Paſtor, 1581. Germersheimii ad Rhenum Superintendens, 1585. Paſtor Markscheinfeldens, et demique 1586. Superintendens Baruthinus. m. 1590. d. 2. April.
- III. IACOBVS SCHLEMMER**, 1573. Gymnaſiarcha factus, 1574. reſignauit munus ob effocam ſenectutem. Mortuus 1580. vid. ſub Conrect̄.
- IV. M. CHRISTOPHORVS CADESREUTERVS**, Landendorſienſis, Gymnaſiarcha et Rect̄or factus A. 1574. Conrect̄or ante, Tertius et Quartus. m. A. 1589. d. 6. Octobr.
- V. M. THOMAS BLEBELIVS**, Budiffa Luſatus, a morte Cadesreuteri vacuum per biennium Rect̄oratum capeſſiuit A. 1593. iidem Conrect̄or prius, Tertius et Quart. m. A. 1596. in vigiliis feſti adnunciationis Mariae, aetatem produxit ad LVII. annum.
- VI. M. ENOCHVS WIDMANNVS**, Curienſis, Rect̄or 1596. Cantor

- Cantor ante, Tertius et Conrector. m. 1615, d. 17. Dec. aetat. suae LXV.
- VII. M. IOHANNES SAMBSTAG, Byrubinus, Rector 1616. Conrector ante, Tertius et Quartus. 1620. Pastor Wobnsefensis, et tandem Superintend. Byrubinus, m. 1635.
- VIII. M. BRICCIUS CRESSIVS, Culmbacens. e Cressiorum, Pa-ericiorum Norimbergensium, gente ortus P. L. C. Rector factus 1620. Con-rector ante, Tertius, Quartus et Cantor. m. 1629, 15. Aug. aetat. suae LV. anno,
- IX. M. MELCHIOR MEDLER, Curiensis, Rector 1630. Conr. ante, Tertius et Quartus. 1639. ad Pastoratum Selbens. vocatus est, m. 1652.
- X. PETRVS OTTO, Culmbacens. Rector 1639. Diaconus Curiensis 1647. dehinc Diaconus Culmbacens. Archi-Diaconus tandem ibidem et Reu. Capituli Senior et Camerarius. m. 1688. aetat. suae LXXVIII. anno.
- XI. IOHANNES GEORGIUS FVCHS, Byrubinus, Rector 1647. Conr. ante, et Tertius. A. 1649. Rector Culmbacensis, post Diaconus ibid. et Consistorii Adfessor, demum Ecclesiastes ac Professor Heilsbronnensis A. 1655. m. Norimbergae 1658. d. 31. Maii, humatus Heilsbr. Rector 1650. vid. Inspect.
- XIII. M. FRIDERICVS CAHLENVS, Glauchensis, P. L. C. e Gymnasio Halensi, cuius ante fuerat Rector, huc vocatus Gymnasiar-cha 1660. m. 1663. 23. Dec. aetat. L. annor.
- XIV. M. THOMAS FRIDERICVS ZOBEL, Schneebergensis, Rector 1664. ante Conrector. m. Cadolzburgi 1676. d. 1. Sept. in püssimae matris complexu, ad quam inuisendam eo profectus erat.
- XV. ADAMVS MEYER, Reichenbacensis, Rector 1676. Conrector ante. Ad Pastoratum Drauiam vocatus 1679, Postmodum Schneebergam Diaconus, tandem ArchiDiaconus.
- XVI. M. GEORGIUS NICOLAVS LANGHEINRICH, Curiens, Rector 1679. Conrector ante, m. 1680.
- XVII. M. CHRISTOPHORVS FRIDERICVS PERTSCH, Baruthinus, Rector 1681. ante Conrector. Pastor Selbensis 1686. m. 1690.
- XXIIX. M. IOHANNES CHRISTOPHORVS LAYRIZ, Curiensis, Re-ctor 1686. ante Conrector, Pastor Selbensis 1691. Superintendens Bonsi-
deliensis 1704.

- XIX. M. IOHANNES CHRISTOPHORVS VVEISS, Nailensis, Rector
1691. ante Conrect. Syndiaconus Cur. 1695. Diac. 1697. Archidiaconus 1717.
XX. M. GEORGIVS LYDOVICVS GOLDNER, Heilsbronnensis, Re-
ctor 1695. ante Conrector. 1696. Rector illustris Ruthenei.
XXI. M. ISAACVS LOEUV, Culmbacens. Rector 1696. ante Conrector,
Hypodiaconus Curienfis 1704. Pastor Crusiensis 1705. circa fin. a voc.
XXII. M. IOHANNES IOSEPHVS SETLER, Barurbinus, ante Conre-
ctor, Rector 1704. Pastor Bergensis 1713.
XXIII. ANDREAS ADAM Weiß / Baruchinus, ante Conrector. Rector
1714. Hypodiaconus Cur. 1717.
XXIV. IOH. ADAM Sicktweiler / Cur. ante Conrector, Rector 1717.

CONRECTORES.

- IACOBVS SCHLEMMERVS, Gochshemii in Herbipolitano episcopatu na-
tus, Viteberga ad scholam h. l. veterem regendam vocatus 1541. an. 1546.
agmen scholasticum in nouam introduxit scholam, 1548. secundas docendi
partes sibi imponi passus, retento tamen Rectoris titulo.
M. CHRISTOPHORVS CADESREVTERTVS, Curienf. 1573.
M. THOMAS BLEBELIVS, Budissinu. 1574.
M. ENOCHVS VVIDMANN, Curienf. 1591.
M. GEORGIVS DEGIVS, (THECHIVS) Curienfis, 1596. Tertius ante
et Quartus. m. 1604. aetat. suae XLIII.
M. THEODORVS GRAMMANN, Culmbac. 1605. Tertius ante Quartus
et Cantor. Ad Rectoratum Gymnasti ad fontes salutare vocatus 1606.
abhinc ad Pastoratum Casendorfiens. m. 1629.
M. IOHANNES SAMBSTAGIVS, 1606.
M. BRICCIVS CRESSIVS, 1616.
M. MELCHIOR MEDLER, 1620.
MICHAEL MEISNER, Culmbac. 1629. ante Tertius et Quartus. m. 1640.
M. IOHANNES CHRISTFRIED SAGITTARIVS, Vratislauenfis, 1641.
Rector postea scholae Ienensis 1643. et Prof. ibidem Historiar. Superin-
tend. porro Orlamundens. SS. Theol. D. et Generalis Superint. Altenburg. m.
Vacabat statio ad finem anni.
M. IOHANNES GEORGIVS FVCHS, Barurb. 1644.

21, 10-

- M. IOHANNES HEINRICVS PITTLERLING, Zellenfis, 1647. Pafitor
 fuperioris Kozauii 1648. m.
 M. CHRISTOPHORVS HYBNER, Plauenf. 1649. pofit Pafitor Roeslarien-
 fis. 1658. tandem Decanus Beyersdorfii 1666. m. 1668. d. 25. Iun.
 M. WOLFGANG MATTHAEVS CHITRAEVS, Culmbac. 1658. Ad
 Lyceum Mifnense pofit 1660. vocatus. m.
 M. THOMAS FRIDERICVS ZOBEL, Schneebergenfis, 1660.
 M. HEINRICVS DORSCH, Curienf. 1664. ante Tertius. Pafitor Regnitio-
 Lofauenfis, 1666. Senior Capiruli Reu. 1690. m. 1698. act. fuae LXIX.
 ADAMVS MEYER, Reichenbac. 1666.
 M. GEORGIVS NICOLAVS LANGHEINRICH, Curienf. 1676.
 M. CHRISTOPHORVS FRIDERICVS PERTSH, Baruthinus, 1679.
 M. IOHANNES CHRISTOPHORVS LATRIZ, Curienf. 1681.
 M. IOHANNES CHRISTOPHORVS VWEIS, Nailenfis, 1687.
 M. GEORGIVS LVDOVICVS GOLDNER, Heilsbronnens. 1691.
 M. ISAACVS LOEYV, Culmbacens. 1695.
 M. IOHANNES IOSEPHVS SETLER, Baruth. 1696.
 ANDREAS ADAM Weiff / Baruth. 1704.
 IOH. ADAM Fickweiler / Cur. 1714.
 IOH. HEINRICVS Rhummig / Lobenfteinenfis, 1717. Tertius ante, Quar-
 tus et Quintus.

TERTII.

- M. IOHANNES STVRIO, (Stöhr) Curienfis, gener D. Medleri, vo-
 catus 1548. Olsnitium ad Rectoratum 1552. pofit Vitebergam venit, Archi-
 Diaconus ibidem factus. moritur 1561. Decanus Collegii Philofophici.
 LAVRENTIVS CODOMANNVS, Curienf. 1552. Ambergam vo-
 catus ad Conrectoratam, Rector huc 1566. reuocatus.
 M. CHRISTOPHORVS CADESREVERTERS, Lantendorf. 1561.
 M. THOMAS BLEBELIVS, Budiffin. 1573.
 M. IOH. GOERING, Curienf. 1574. Pafitor Trebgafienf. 1582. m. 1613.
 M. ENOCH WIDMANN, Curienf. 1582.
 M. GEORGIVS DEGIVS, Curienf. 1591.
 M. WOLFG. CHITRAEVS, Baruth. 1596. ante Quart. m. 1599.
 M. IOH. GASSARVS, Treuenfis 1600. ante Quartus. m. 1603. 17. Sept.
 M. THEODORVS GRAMMANN, Culmbac, 1603. ante Quartus.
 M. IOHAN-

- M. IOHANNES SAMBSTAG, Baruth. 1605.
M. VINCENTIVS COERBERVS, P. L. C. Coelicoronacens. 1606.
ante Quart. m. 1610.
M. IOHANNES ROSNERVS, Weisenstadiens, 1611. ante Quare.
Ecclesiae patriae Diaconus et Pastor. m. 1619.
M. BRICCIVS CRESSIVS, Culmbac P. L. 1613.
M. CHILIANVS FABER, Gefresens. 1616. ante Cantor. Diaconus
Curiae 1617. Diaconus dein Baruth. tandem Pastor Monachomontanus. m.
M. MELCHIOR MEDLER, Curiens. 1617.
MICHAEL MEISNER, Culmbac. 1620.
M. JOSEPHVS COERBERVS, Vrfershemio Francus, P. L. C. 1629.
ante Quartus. m. Curiae 1633. recens vocatus Pastor Roeslaniensis,
M. IOHANNES CAROLVS HOFFMANN, - - - 1634.
A. 1641. ad Diaconatum Weisenstadiens. abiit. m.
M. IOHANNES GEORGIVS FVCHS, Baruth. 1642.
Tertii locus vacabat ab a. 1644.
QVIRINVS FRIDERICVS PARSCH, 1652. Colonienfis, ante
Quartus, m. 1657. aet. XXXIII. anno.
M. HEINRICVS DORSCHVS, Curiens. 1657.
M. ANDREAS GLASER, Helmbrechtanus, 1664. antea per semestre
Quartus, Pastor Schauensteiniensis 1669. hodie superstes,
IOHANNES HOESËLIVS, Olsnicensis, 1669. Cantor antea, Quar-
tus, Adiunctus Cant. et Quintus. Senior rotius Gymnasii. Praefuit offi-
ciis scholasticis LII. annos, annum diuina gratia agens XXXVI. rudem
accepit 1707. d. 17. Iunii. m. d. 4. Oct. 1708.
NICOLAVS GEMEINHARDVS, vicibus Tertii fungi coepit 1707.
alias Quartus. m. d. 18. Maii 1708.
IOH. HEINRICVS Ebümmig, mortuo Gemeinhardo lectiones, desun-
cto vero Hoeselio, emolumenta Tertii Collegae nactus est.
GEORG AMBROSIVS Langheineid, Curiens, 1717. Quartus ante.

Q V A R T I.

- M. IVSTVS LVDOVICVS BRVSCHMANN, - - - 1548.
Rector Numburgens, 1551. m.

LAV.

- LAVRENTIVS CODOMANNVS, *Curienf.* 1551.
M. IOH. BLANCK, *Curienfis*, 1552. *A.* 1557. e *Schola discessit. m.*
M. WOLFGANGVS DOBENECKER, *Viereckel dictus. Curienfis.*
1557. *Diaconus Curienf.* 1560. *Pastor deinde Rebauensis. m.* 1588.
M. CHRISTOPHORVS CADESREVTTER, *Lancendorf.* 1560.
M. THOMAS BLEBELIVS, *Budissinus*, 1561.
M. IOHANNES GOERING, *Curienf.* 1573.
M. IOHANNES WADNER, *Plauensis*, *Schlemmeri gener*, 1574. *peste ex-*
inctus 1575.
M. GEORGIVS IOESCHER, (LESSERVS) *Olsnicensis*, 1576. *Scholae*
Ambergensis Rector, 1582. *m.*
M. SIMSON MENCELIVS, *Curienf.* 1582. *Diaconus Curienfis* 1588. *Pastor*
et Decanus Neostadii ad Ayssum 1606. *Tandem Ecclesiastes et Profess.*
Heilsbronnensf. m. 1619. *aetat.* 63.
M. GEORGIVS THECHIVS, 1589.
M. CONRADVS AVMLLER, *Cunstadiensf. e schola Egrana vocatus* 1591.
Pastor Pencensis 1595. *Denique Pastor Ahornbergensis, m.*
M. WOLFGANGVS CHYTRAEVS, *Baruth.* 1595.
M. IOHANNES GASSARVS, 1596.
M. THEODORVS GRAMMANN, 1600.
M. IOHANNES SAMBSTAG, *Baruth.* 1604.
M. VINCENTIVS COERBER, *P. L. C. Coelicoronacensf.* 1605.
M. IOHANNES ROSNER, *VVeisenstadiensf.* 1606.
M. BRICCIVS CRESSIVS, *Culmbacensf.* 1611.
M. IOHANNES SARTORIVS, *Helmbrechtensf.* 1613. *Diaconus Baruthinus*
1616. *et Consistorii Adessor. m.* 1618.
M. MELCHIOR MEDLER, *Curienf.* 1616.
MICHAEL MEISNER, *Culmbacensf.* 1618.
MELCHIOR BRATER, *Monachomontanus*, 1620. *ante Cantor, Diaconus*
Curienf. 1622. *m.* 1624.
WOLFGANGVS ROEDEL, *Curienfis*, 1622. *ante Cantor. Diaconus Curienf.*
1624. *Pastor Bergensis* 1629. *m.*
M. IOSEPHVS COERBERVS, *Vrsershemio Francus, P. L. C.* 1624.
M. NICOLAVS HOFFMANN, *Culmbacensf.* 1629. *Cantor Culmbacensis*
1633. *post Rector ibidem, et demum Pastor Trebgastienf.*
Vacua ob pestem et bellum statio ab a. 23. ad 47.

QVIRI.

- QVIRINVS FRIDERICVS PARSCH, Colonienſis, Pontificiae aſſeae addictus religioni, quam publice Culmbaci abiuravit. Vocat. 1647.
- WOLFGANGVS ECCARDVS MEYER, Curienſ. 1652. officium reſignavit 1657. factus iudicii adiucatus, Senator 1668. et Xenodochii deinde Praeſeſtus, m. 82. ſ. 83.
- IOHANNES HOESELIVS, Olsnicenſis, 1657. Quarti officio functus, Cantoris ſimul adiunctus.
- M. LVDOVICVS LIEBHARD, Salburgenſis, 1662. Profeſſor Historiarum in illaſtri Gymnaſio Chriſtian-Erneſtino 1664. Superintendens Monachomontanus 1673. Superintend. Culmbacenſ. 1683 m. 1685. aetat. L. an.
- M. ANDREAS GLASER, 1664.
- NICOLAVS MEYER, Naylenſis, 1664. Paſtor Xenodochialis 1674, m. 1697.
- IOHANNES GEORGIVS ERB, Lichtenbergenſ. 1674. m. 1675.
- IOHANNES LOSAN, Culmbacenſis, 1676. Paſtor Gattendorſienſis 1690.
- NICOLAVS GEMEINHARD, Zellenſis. 1691.
- IOHANNES HEINRICVS THVMIG, Quarti officio fungi coepit 1707. e-molumentis frui. 1709.
- M. IOH. SALOMO Langheinrich / Cur. mortuo Gemeinhardo Quarti vices egit, adhuc Quintus. Paſtor Leupoldſeruenſis 1709. Pilgramsreuth. 1717.
- IOHANNES KIESLING, Stobersrudo Pariſcuſ, Quartus vocatus 1708. officium auſpicatus 1709. depoſuit Paſtor Gattendorſienſis factus 1714.
- GEORGIVS AMBROSIVS Langheinrich / Curienſis, 1714.
- GVOLFGANGVS ADAM KAPP, Cur. 1717. ante Quintus.

CANTORES.

- GEORGIVS HERTWEG, Curienſis, 1546. Inaugurationi interfuit. Diaconus Curienſis 1552. Paſtor randem Schauenſteinienſis. m.
- IOHANNES HEDLER, Curienſis, 1552. Diaconus deinde Curienſ. et Paſtor Lichtenbergenſ. m. 1483.
- MOSES POELMANN, Curienſis, 1557. Diaconus Eccleſiae patriae 1557. Paſtor Bergenſis 1570. m. 1576.
- NICOLAVS FLESSAEVS, Monachomontanus, 1565. Cantor ante Culmbacenſ. et Heilsbronnenſis. Curienſis Diaconus 1570. Senior Miniſterii et Archidiaconus. m. 1599. aetat. ſuae LXIII. ann.
- DANIEL STIBAR, Suobacenſis, 1570. nactus officium Eccleſiaſticum 1575. m.
- MATTHAEVS CLODIVS, Oederenſis, 1575. m. 1581.
- M. ENOCH WIDMANNVS, Curienſ. 1581.

MICHA.

- MICHAEL EGLOFF, *Culmbacens.* 1582. *Past. Neostadii inter culmina* 1590. m.
 IOHANNES WOLFGANG HELLER, *Curiens.* 1590. *Scholae valedixit et in*
Cancellariam Culmbaci transmigravit Secretarius factus, 1592. *Tandem*
Poligraphus Baruthi. m.
 SAMVEL KIRSNER, (*KVRSCHNER*) *Gefresensis*, 1592. *Pastor Codicensis*,
 1597. *post Pastor Mistlaruthensis.* m.
 M. THEODORVS GRAMMANN, *Culmbac.* 1597.
 M. CONRADVS SAHER, *Berneccens.* 1600. *Diaconus Baruth.* 1605. *Diacono*
post Culmbacens. et postremum Pastor Monachomontanus. m.
 M. BRICCIVS CRESSIVS, *Culmbacens.* P.L.C. 1605.
 M. DANIEL LANG, *Culmbac.* 1611. *Rektor Culmbacens.* 1612. *ArchiDiacono*
Culmbacens. 1619. *Pastor Arzbergens.* 1625. *Superintendens Culmba-*
cen. et illust. Consistorii Praefes 1634. m. 1642. LXII. act. suae.
 CHILIANVS FABER, *Gefresensis*, 1613.
 MELCHIOR BRATER, *Monachomontanus*, 1616.
 WOLFGANGVS ROEDEL, *Curiens.* 1620.
 PETRVS WIDMANNVS, *Curiens.* 1622. m. 1624.
 ERHARDVS ADELIVS, *Vnnersteinacensis*, 1624. m. 1662. LXVIII. act. s.
suae, XXXIX. ann. *Cantor.*
 IOHANNES HOESÉLIVS, *Olsnicensis*, 1662. *Adiunctus ante.*
 AVGVSTVS ROTH, *Cygnens*, 1669. m. 1687.
 SAMVEL TROEGER, *Cygnens*, *Cantor antea Kirchbergensis, huc vocatus* 1688.

QVINTI.

- IOHANNES HOESÉLIVS, *Olsnizensis*, 1655. *emerito Cantori adiunctus et*
Collega Quintus dictus.
 GEORGIVS WOLFGANGVS KOEHLER, *Eberndorsensis e Palatino superio-*
re 1657. *ante supremus s. sextus. Diaconus post et Archidiaconus Monacho-*
montanus. m.
 CASPAR LANGHEINRICH, *Schnarobenruthensis, voc.* 1662. *Scholae puella-*
ris Moderator. 1678. m. 1681.
 BASILIVS SEIDEL, *Neostadiensis ad Orlam, Quintus et Organicus*, 1678. *Can-*
tor aute et Organicus Nailensis, 1696. *Organicus Aschaniensis, tandem Bonfi-*
deliensis et Scholae Collega m.
 ADAMVS FRIDERICVS OEHLER, *Curiensis*, 1696. m. 1703.
 ADAMVS SAMVEL LANGHEINRICH, *Curiens.* 1703. *abdicaui se infor-*
mandi munere 1705. m.
 IOHANNES HEINRICVS THVMMICH, *Lobensteinensis*, 1705.

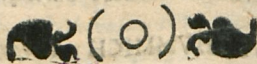
F

M. IOH,

- M. IOH. SALOMO LANGHEINRICH, *Hoeselio emerito adiunctus, ita vt
Quinti vices ageret 1707. Quintus vocatus 1708.*
 IOHANNES KIÄSLING, *Hoeselio eadem ratione substitutus 1708. eodem anno
vocatus Quartus.*
 IOH. CHRISTIANVS Haff / *Curienfis. Quintus vocatus 1709. m. eodem anno.*
 IACOBVS FRIDERICVS Püttner / *Curienfis, 1709. Diaconus Selbizensis 1715.*
 WOLFGANGVS ADAM KAPP, *Curienfis, 1715.*
 IOHANNES PETRVS OTTO, *Curienfis, 1717.*

IOHANNES STREITBERGERVS, natus Curiae, d. 5. Nouembr. A. 1517.
 augusto reformationis opere tum suscepto oppido commemorabilis. In patria
 schola sub incude Nicolai Medleri aliquamdiu positus, Anno 1532. aetatis
 suae 15. vt coniectura non temere auguror, Praeceptorem, praecedente
 anno furore hostium veritatis patria expullus, Vitembergam petentem secutus est,
 ad eiusque vt et ipse Megalandri Lutheri pedes sedit, cuius genuinum omni tem-
 pore dedit discipulum. Medlero etiam suo a latere diu haesit indiuiduus illius co-
 mes, fidusque Achates, non Numburgi modo, vbi a Nicolao Amsdorffio Episcopo
 Numburgenfi Ao. 1543. Ecclesiae Minister est ordinatus; sed Bruntlaigae quoque, in
 qua ciuitate demandatas partes, in paedagogio Medleri consilio adornato, cum vi-
 sis aliis eruditissimis praestitit, donec Anno 1548. in patriam vocatus recens excita-
 tum Gymnasium optima ratione instruxit legibusque confirmauit. Munere hoc per
 lustri spatium ingenti cum Athenaei incremento summaque cum laude administrato
 Ao. 1552. Antistes praeficitur Ecclesiae Curienfi, ita tamen, vt praelectiones in Gy-
 mnasio non intermitteret. Ao. 1567. postquam scholam et Ecclesiam patriam vnde-
 viginti annos rexisset. Culmbacum ad obeundum splendidissimum Superintendentens,
 quem vocant, Generalis, et Consistorii Praefidis officium, quod vtrumque primus
 in superiori Burggraffiati Norico sustinuit, proficitur; vtque eo dignus tueretur
 personam, summos in Theologia honores Ao. 1574. in inclyta Salana adlumisit, atque
 Anno 1601. d. 2. April. ad meliorem vitam transit, aetate ad 85. annum circiter pro-
 ducta, vt fama et fummis honoribus his in terris, ita non vno felicitatis genere il-
 lustris, Siquidem sex annorum decadibus in vtroque ministerio confectis, iubilaeo
 anno non tantum superuixit, sed et quindecies pater factus, quadrigam filiorum,
 literarum studiis celebrium et partim supremis honorum gradibus ad motorum, vi-
 dit, inque numerosissima nepotum pronepotumque sobole, quod rarissime accidit,
 quatuordecim septuagies auus, et ter decies proauus. Cippo in Aede Petrina Culmba-
 ci hi incisus leguntur versus:

*Cui pietas, cui prisca fides, ecclesia concors,
 Doctori prima et maxima cura fuit.
 Haec Streitbergerus Iohannes conditur urna,
 Insignem claudat paruula terra virum,*



Pou yb 4557, QK

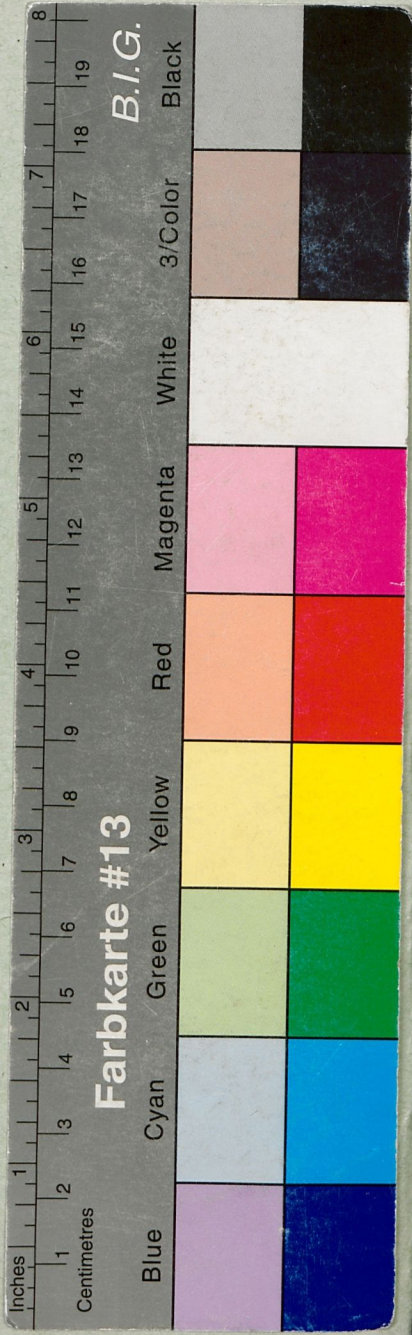
ULB Halle

002 617 951

3



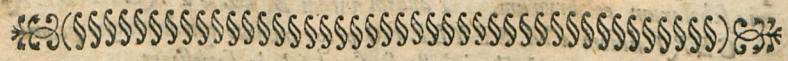




h. 110, 14.

II
Yb
4557

ORATIO
INAUGURALIS
PRIMA
IN
GYMNASIO
CVRIANO
PRIMO GYMNASIARCHA
M. IOHANNES STREITBERGERO
ANNO dō 1848.
HABITA
ET TANDEM
dō 1847.
EX VOLUNTATE
INSPECTORIS ET PATRONI
TYPIS VVLGATA.



LITTERIS MINZELIANIS.

